

Ob iztekajočem se letu želimo vsem bralcem, občanom, delovnim ljudem in našim najmlajšim veliko uspehov, zadovoljstva in sreče v letu 1977!

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA VIČ — RUDNIK
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
UREDNIŠTVO NAŠE KOMUNE

OB LETU

NEKAJ BESEDI V RAZMIŠLJANJE

Spoštovani bralci! Ob prebiranju teh nekaj uvodnih vrstic bi se radi za hipec ali dva obrnili skupno z vami k sebi, k nam vsem. Pa ne zato, da bi kot kronisti razglabljali in obujali po vrstnem redu vse minljive dogodke iztekajočega se leta, želeli bi, da skupaj razmišljamo o tistem, za kar med letošnjim letom nismo imeli časa, na kar smo pozabili, pa je bilo vseskozi med nami tako živo prisotno — razmišljali naj bi o naših hotenjih, naši človeški solidarnosti, enotnih prizadevanjih, o naši socialistični zavesti. Pa vendar, ne razumimo se napak! Ne mislimo peti slavošpevov, niti naštevati kar povprek naših slabosti, navrgli bi radi samo nekaj dejstev — povodov za razmislek. Morda nam bo to v napoto, morda bo to za nekoga celo koristno.

NAŠA HOTENJA. Kaj smo pravzaprav hoteli? Popolnoma normalno za vsakega človeka kot tudi za družbo v nekem časovnem obdobju je, da stremi po nečem novem, boljšem, neznanem in tako včasih tudi po nedosegljivem. Vse to pa je za nas, občane te ljubljanske občine predstavljala v tem letu množica predlogov in zasnov o našem skupnem jutrišnjem dnevu. Živahno smo razpravljali v vseh sredinah, od vaških odborov in obrtne delavnice do delegatskih konferenc o poti srednjeročnega razvoja. Ob tem pa smo ugotavljali, da sicer res potrebujemo še mnogo, da pa imamo še mnogo moči in pripravljenosti, da to našo komuno (če se kot njeni občani prvenstveno ustavimo pri njej) spremenimo, jo napravimo bogatejšo in privlačnejšo, jo znamo vrednotiti in tudi varovati. Pa še nekaj. Priznajmo si, da smo ob tem vendarle nekaj tudi opazili, da se je obraz naše občine že spremenil, da vendarle »nekaj tudi imamo«, če lahko to ugotovitev poenostavimo. Vse pa, seveda vključno z nalogami, ki jih srednjeročni razvojni program vsebuje, ne zadošča našim skupnim hotenjem. Hočemo več in to prepričanje nas v danem trenutku, ne zavedajoč se popolnoma, pelje novim hotenjem naproti. In tako je prav. Ob tem se za hipec pomudimo še ob enem, najvrednejšim rezultatu teh naših hotenj. Pred leti smo hkrati z novo ustavo zavestno in korenito spremenili sistem socialističnega samoupravljanja. Zaživel je delegatski sistem, utrdil se je naš gospodarski in družbeni položaj, pri uresničevanju skupnih ciljev smo si postali bližji. Pa vendar smo hoteli več. Do ustavnih določil in njihovih izvajanj v vsakdanjem življenju smo postali pozornejši, bolj kritični, želeli smo biti doslednejši. Kakšno je to naše združeno delo, kakšno je naše mesto v njegovem procesu, kako oblikujemo in vrednotimo rezultate svojega dela, kako lahko bolje gospodarimo? Odgovore na to smo skladno strnili v zakon o združenem delu, ki je zagledal luč prav na letošnji rojstni dan naše mlade republike.

ENOTNA PRIZADEVANJA. Skoraj jih ne moremo ostro ločevati od naših hotenj, so pa toliko bolj opazna in prisotnejša v našem življenju. Če jih bežno ocenimo, bomo rekli, lahko bi bili boljši! In prav je tako. Toda malce moramo pomisliti tudi na to, da vsa prizadevanja povsod in v vsakem času ne rodijo sadov. Čim enotnejša in jasnejša so, tem prej lahko utrgamo sad. In letošnja bera ni bila slaba, daje nam moč za nove napore in odrekanja.

NAŠA ČLOVEŠKA SOLIDARNOST. Tu pa se bomo pomudili malce dlje. Ta čisto človeška vrlina je bila letos na zahtevni preizkušnji. Nismo pričakovali tolikšne zahtevnosti, smo jo pa toliko bolj spoštovali in ni nam žal. Človeku, občanu, delavcu, kmetu, rojaku solidarno edinole lahko pomaga le človek. V tem letu je to tisočkrat potrjena resnica, nesebično in odrekanja polno dokazana v prvih trenutkih potresnih grozot v Posočju, še vedno iskreno in ogorčeno prisotna ob izkazovanju podpore jasno zapisanim zahtevam naših rojakov na avstrijskem Koroškem, ob neomahljivem podpisovanju vpisa za boljše in varnejše ceste, ob zavestno in enotno zasnovanem programu samopriskevka II v našem mestu, ob neštetih drobnih dejanjih v naših zaselkih, na naših ulicah, delovnih mestih...

Čeprav včasih nehote pomisljamo, omahujemo pri naših odločitvah ter smo polni upravičenih in še večkrat neupravičenih kritičnih besedi, v trenutkih mesebojne pomoči ne klonimo. Hotenja in prizadevanja so v trenutkih solidarnosti odločna in uporna, skorajda neustavljiva. V teh trenutkih se spoznavamo, si pogledamo v obraz in krenemo.

In že smo pri **SOCIALISTIČNI ZAVESTI.** Kot v polpretekli zgodovini, v trenutkih revolucije in povojne izgradnje se kali in dozoreva tudi danes. Dozoreva v miru, v srcih delovnih ljudi širom po naši domovini v izgradnji samoupravne socialistične skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti. Razvijati pa se mora v naši skupni ustvarjalnosti, medsebojnem zaupanju, strpnosti in spoštovanju. Tako bomo vsi skupaj lažje odpravljali tudi vse tiste napake, zablode, zmote in zavore, ki se v rast neke zavesti kot tudi sicer v vsako rast vrivajo. Zakonitost življenja je pač taka, da hotenja ob enotnih prizadevanjih in človeški solidarnosti nikoli ne klonijo.

Spoštovani bralci! Morda smo bili ob teh razmišljanjih nekoliko dolgočasni in ponavljajoči, vendar naj nas to v naslednjem letu ob katerikoli izmed akcij ali skupni nalogi opozori na našo skupno pripadnost napredni socialistični, samoupravno razvijajoči se družbi te zemeljske oble.

JANJA DOMITROVIČ

NEKAJ ZAPISOV S PRAZNOVANJ OB DNEVU REPUBLIKE

Slovesna otvoritev novih poslovnih prostorov Reklamservisa

Delovna organizacija posebnega družbenega pomena — REKLAMSERVIS — se je pred časom preselila v nove poslovne prostore iz središča mesta v Rožno dolino. Ob tej priložnosti, ko je ta prizadeven tridesetletni delovni kolektiv slavil tudi 30-letnico obstoja, je zbranim spregovoril predsednik skupščine mesta Ljubljane ing. Tone Kovič. V svojem pozdravnem govoru je še posebej podčrtal pomembnost in mesto te delovne organizacije v sklopu celotne informativno-propagandne dejavnosti v našem mestu. Vsekakor člani tega kolektiva zaslužijo vso pohvalo in priznanje ob vključevanju v zadnje večje akcije, ki so bile v Ljubljani. Potem ko je ing. Tone Kovič otvoril nove delovne prostore, so več kot desetim članom tega kolektiva za požrtvovalno delo izročili zlate in srebrne plakete.

Srečanje upokojencev v KS Krim — Rudnik

Društvo upokojencev Rudnik se je skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami krajevne skupnosti Krim-Rudnik vključilo v priprave in izvedbo proslave ob dnevu republike, ki je bila 25. novembra v dvorani krajevne skupnosti. Po pozdravnih besedah predsednika KK SZDL in podpredsednice Društva upokojencev so nastopili v prisrčnem kulturnem programu učenci osnovne šole Oskar Kovačič in vrtna Krim Rudnik. Za prijetno vzdušje sta poskrbela še kvinteta pod vodstvom Toneta Novaka in Toneta Fornezija-Tofa. Na tem srečanju krajanov (mimogrede povedano, bilo jih je okrog 150) so častni predsednici DU Krim-Rudnik Angeli Miklavc-Mami pred njenim življenjskim jubilejem podelili priznanje in diplomu za njeno uspešno delo.

Se istega dne pa je društvo upokojencev pogostilo več kot 250 starejših upokojencev, starejših nad 70 let, in jim tako ob dnevu republike pripravilo prijetno srečanje.
S. SKOČIR

V Utensilij podelili odlikovanja predsednika republike

Sedem članom delovnega kolektiva Utensile je na slovesnosti ob Dnevu republike predsednik občinske skupščine Vili Belič podelil odlikovanja, s katerimi jih je za prizadevanje in zasluge odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito.

Pred samo podelitvijo pa je bil na krajši slovesnosti odprt tudi nov obrat družbene prehrane, tik ob proizvodni hali na Brdu.

Podelitev državnih odlikovanj v Utensili

Obiski starejših članov

Predstavniki občinskega odbora ZZB so ob dnevu republike obiskali starejše člane, ki preživljajo jesen svojega življenja v domu ostarelih na Bokalcah. Ob tej priložnosti so jim pionirji osnovne šole Vlado Miklavc iz Vrhovcev pripravili krajši kulturni program.

Predstavniki krajevnih organizacij ZZB pa so v teh dneh obiskali več kot 250 svojih članov na domovih in jim izročili darila.

Visoka priznanja tudi v Horjulu

Dan republike so letos proslavili v Horjulu še posebej slovesno. Ob tej priložnosti so nekaterim zaslužnim delavcem ISKRE — Horjul podelili tudi državna odlikovanja — priznanja za delovne zasluge v kolektivu in nesebično delo pri razvoju naše samoupravne družbe.

V imenu krajevne skupnosti Horjul je zbranim na priložnostni proslavi spregovoril najprej predsednik sveta KS Franc Golc, ki je poudaril predvsem pomen proslave in nanizal najvidnejše uspehe, ki jih je KS Horjul dosegla v zadnjih letih.

Sledila je slavnostna podelitev odlikovanj, ki jih je po krajšem govoru in uvodni obrazložitvi podelil predsednik občinske skupščine Vili Belič.

Z najvišjim priznanjem — redom dela z zlatim vencem je bil za svoje dolgoletno požrtvovalno delo pri vodenju kolektiva odlikovan dipl. ing. Radovan Vrabl, red dela s srebrnim vencem pa so za svoje dolgoletno uspešno delo v ISKRI — Horjul prejeli Albert Burnik, Marjan Vrančko, Pavle Zdešar, Jožica Jerman in Anton Abrovšek.

Po podelitvi visokih priznanj so najzaslužnejšim krvo-dajalcem z območja Horjula podelili značke, nakar je mešani pevski zbor PD Horjul skupaj z recitatorji iz ISKRE in OS Horjul ter mladim, talentiranim recitatorjem Janezom Pogorelcem s pestrim kulturnim programom uspešno sklenil proslavo.
BRANKO VRHOVEC

Uspela proslava v Šentjoštu

Podobno kot prejšnja leta so v Šentjoštu nad Horjulom tudi ob letošnjem 29. novembru pripravili slovesno spominsko proslavo.

V skromnem, a prijetnem prostoru nekdanje osnovne šole, ki so jo deloma preuredili v začasni kulturni dom (novega doma namreč še nimajo dograjena), so se zbranimu občinstvu najprej predstavili z zborna recita-

SVEČAN SPREJEM V VRSTE ZK

V prisotnosti številnih sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov ter družbenopolitičnih delavcev naše občine je pred dnevi potekal slovesen sprejem 93 tovarišev in tovarišev v vrste ZK. Ob tej priložnosti je zbranim spregovoril o liku in vlogi človeka — komunista namestnik sekretarja MK ZKS ing. Slavko Korbar. Trio Lorenz in oktet Galus pa sta imela krajši koncert.

cijo in izbrano revolucionarno pesmijo šentjoški pionirji.

Sledili so jim še recitatorji domačega KPD »Ivan Cankar« in starejši vaški pevci, ki prav tako delujejo pod okriljem tega društva. Ti so poživilo slavnostno vzdušje v mali dvorani predvsem z vrsto revolucionarnih in borbenih pesmi. Proslave pa so sklenili s staro, a še vedno zelo priljubljeno narodno pesmijo »Okoli hišice«.

Proslava je v celoti uspela in Šentjoštari so trdno pričrili, da jo bodo naslednje leto, če bo le denar, pripravili že v novem kulturno-prosvetnem domu.
B. VRHOVEC

Predsednik skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik Vili Belič je sprejel mentorje ter predsebnike pionirskih odredov naše občine. Sprejema se je udeležilo 42 predstavnikov iz 18 osnovnih šol. Istočasno so bila podeljena tudi priznanja ob zaključku Jugoslovanskih pionirskih tigor vsem šolam udeleženkam v tej akciji. Lična priznanja so prejela tudi šole, ki so se lani izredno izkazale na področju solidarnostnih akcij za pomoč otrokom Vietnamu. S podelitvijo zveznih republiških in občinskih priznanj so slovesno zaključili slovesnost v počastitev dneva republike.

OB DNEVU JLA

V letošnjem jubilejnem letu bomo 35. letnico ustanovitve JLA še bolj slavnostno proslavljali skupaj z osnovnimi šolami, občani in delovnimi organizacijami.

Vse osnovne organizacije ZRVS so že dobile navodila o povezanju z osnovnimi šolami za izvedbo programa za šole in prebivalstvo v okviru krajevnih skupnosti.

Učenci osnovnih šol naj bi pisali šolske naloge na temo ob dnevu JLA, najboljši trije spisi v osnovnih šolah pa bodo nagrajeni s knjižnimi nagradami.

Letos bo osrednja proslava na občirski ravni v OO ZRVS Rožna dolina, ki bo razvila svoj prapor. Ob tej priložnosti bodo podeljene tudi plakete.

V počastitev dneva JLA je občinski odbor organiziral tudi športno tovariško srečanje med člani osnovnih organizacij v treh športnih panogah: streljanju z zračno puško, šahu in kegljanju. Iz vsake OO ZRVS bo nastopalo skupaj 15 članov ZRVS in predstavnikov ZSMS. Najboljšim ekipam bodo ob dnevu JLA podeljena priznanja — diplome.

Ob tej priložnosti čestitamo vsem članom ZRVS ob 35. obletnici ustanovitve JLA.
OBČINSKI ODBOR ZRVS

Še en posnetek z vaje Blegoš 76

PRIZNANJA OB VAJI BLEGOŠ 76

Na eni izmed zadnjih sej je svet za ljudsko obrambo pri občinski skupščini soglasno sprejel sklep o podelitvi priznanj štirim krajevnim skupnostim in sicer Dobrovi, Horjulu, Polhovcu in Gradcu in Črnemu vrhu. Tako krajanji kot tudi enote civilne zaščite in štabi v teh krajevnih skupnostih so ob zadnji vaji Blegoš 76 pokazali veliko pripravljenost in pomoč vsem udeležencem vaje. Priznanja bodo izročena ob dnevu JLA 22. decembru.

ŠESTDESET LET ROZALIJE FERJAN

Kmalu potem, ko je prvič videla partizane, se je Rozalija Ferjan tudi sama vključila v protifašistično gibanje. Sprva so ji tamkajšnji terenci zupali lažje naloge, kot je raznašanje letakov po domači vasi. To nalogo sta vestno opravljali skupaj s sestro, pri tem sta posebno dobro poskrbeli za obveščnost sosedov, ki je bil kot »mežnar« pač na strani okupatorja.

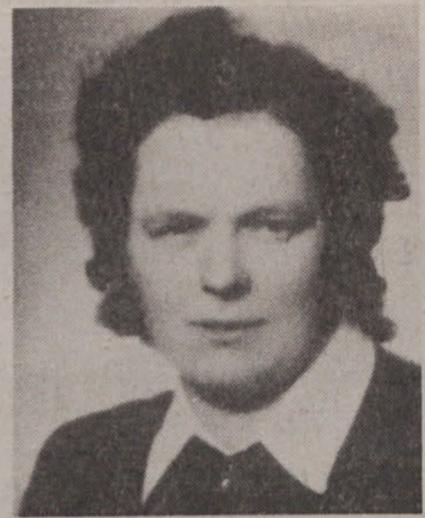
Kot mnogo slovenskih vasi je tudi Selnik doletela enako kruta usoda, marca 1943. leta so namreč Italijani požgali vso vas. Rozalija se je morala kot dvajsetletno dekle z družino preseliti v Želimlje, kjer so našli začasno zatočišče pri nekem kmetu. Do pomladi leta 1943 so si domačijo toliko obnovili, da so se zasilno zopet naselili v domači vasi, kjer so drugi člani družine prebivali do konca vojne. S sestro sta nadaljevali terensko dejavnost in bili leta 1943 sprejeti v komunistično partijo. Zaradi svoje dejavnosti v OF sta morali v ilegalo. Bolj kot Italijani je postajala nevarna bela garda.

V začetku leta 1944 sta s sestro odšli v partizane, v komando mesta Velike Lašče, ki je bila v Mačkovecu. Od tam sta kmalu odšli v Kočevski Rog kot bolničarki v partizansko bolnišnico Bobovec, nato pa v drugo bolnišnico, imenovano Barje, ki je bila tudi v Kočevskem Rogu. Od tod so jo premestili v partizansko bolnišnico v vasi Dučici na osvobojenem ozemlju blizu Bele krajine. Tam je ostala do končnega pohoda na Ljubljano. Drugi dan po osvoboditvi je tudi sama vstopila v osvobodeno Ljubljano. Do septembra 1945 je delala v ljubljanski bolnišnici, nato pa se je zaposlila pri Bonachu, sedanji Kartonažni tovarni.

Kljub delu v tovarni in obveznostim v družini ni opustila družbenopolitičnega delovanja. Navzlic temu, da Ferjanova letos praznuje šestdesetletnico svojega življenja, še vedno aktivno deluje v vrsti družbenopolitičnih organizacij in Lavrici. Tako je član ZZB in zveze komunistov, delegat SIS socialnega skrbstva in delegat KS Lavrica ter blagajnik Rdečega križa.

S svojim delom med NOB in povojni graditvi ter v današnjem času je svetel zglede revolucionarke sedanji in prihodnji generaciji.

Ob njeni šestdesetletnici ji iskreno čestitamo in iščemo še mnogo srečnih in ustvarjalnih let.
F. PREŠEREN

Rozalija Ferjan

SPOMINJALI SE JIH BOMO

Albina Gorkič

Moje besede slovesa naj bodo spomin nate. Spomin na ženo, delavko, revolucionarko, aktivistko OF, spomin na zglede mater, ki je vzgojila štiri otroke v naprednem revolucionarnem duhu. Kaj bi lahko lepšega napisal o nekom, ki je storil toliko dobrega ne le za domovino, ne le za sodelavce, ne le za izgradnjo lepše bodočnosti?

Albina Gorkič je občutila nepravilnost starega kapitalističnega sistema že kot otrok. Doživljala je vsa ponižanja in zapostavljanja, ki jih je tedaj doživljal delavski otrok. Zato je ušla iz zavetišča, saj se ni pustila več zatirati, ker se je s 14 leti čutila že dovolj zrelo za samostojno življenje. Pečat upornice jo je spremljal nato ves čas in to upravičeno, nikoli se ni pustila pokoriti, nikoli zatirati, nikoli premagati. Potem ko je ušla iz zavetišča, je služila v Tomišlju kot kmečka dekla, kasneje pa je do poroke delala v Trnovskem pristanu.

Za NOB je delala od jeseni leta 1941. Partizanom je pomagala na vse možne načine: študentje so imeli pri njej pribežališče, shrambo za orožje, hranila je prehrabene artikole, po vojaški obveščevalni liniji pa je bila povezana tudi z aktivnimi borci. Tudi sinova sta šla po materinih stopinjah in se vključila v NOB. Dušana so zato v odsotnosti okupatorji obsodili na dosmrtno ječo, Vladimirja pa zaprli. To je bil hud udarec za mater, vendar ni klonila. Klonila ni tudi tedaj, ko je zvedela, da je sin Lado padel za domovino, padel za njene ideale, za tiste ideje, v katerih duhu ga je vzgajala.

Dušan pa se je boril dalje za materine ideje, ki so postale tudi njegove. Partizanska aktivistka in mati

Albina Gorkič ga je pričakala, da se je srečno vrnil kljub ranam, da je nosil tudi še general ideje svoje matere — revolucionarke. Gorkičeva ni klonila nikoli, tudi tedaj, ko so jo zaprli, tudi tedaj, ko je bilo najhuje, ko je izgubila sina.

Albina Gorkič pa tudi po NOB ni ostala neaktivna, temveč je prizadevno pomagala na vseh področjih graditi novo domovino — njeno domovino.

Jovo Galič

„Omahnili si v smrt, ko bi moral še živeti. Bil si sposoben oficir in predan komunist, poln idej in volje do dela, vedno pripravljen prenašati vojaško znanje in bogate partizanske izkušnje na mlade rodove.“ je povedal v slovo Jovu Galiču njegov bojni tovariš. „V teh težkih trenutkih naj bo družini in uteho in ponos, da so imeli moža in očeta, ki se je široko razdal za velike cilje socialistične revolucije, da je vseskozi dosledno stal na braniku svobode in domovine ter nesebično in vedno stal v prvih vrstah boja za napredek naše samoupravne socialistične družbe,“ so povedali njegovi tovariši, ko so se poslavljali od soborca in dolgoletnega vzornega in marljivega sodelavca.

Jovo Galič se je rodil v Podgračevem pri Brežicah, mladost pa je preživljal v bližini Novega mesta. Ze takoj na začetku vojne se je vključil v NOB in bil eden organizatorjev oboroženega odpora. Ze leta 1942 je vstopil v vrste ZK in spomladi istega leta odšel v partizane. Ze v prvem mesecu je postal komisar čete v Beli krajini, veliko nalogo organizirati čim hitrejšo in številnejšo rast partizanstva na tem koščku naše zemlje. Četa je kmalu prerasla v Belokranjski bataljon, kjer je bil Jovo Galič komisar. Borbena pot ga je nato vodila v vzhodni dolenski odred in potem v 18. divizijo. Ko je nehal opravljati funkcijo prvega komisarja podoficirske šole 18. divizije, je postal pomočnik komisarja 18. divizije. Za svoje sodelovanje v oboroženem boju od samega začetka je dobil kot visoko priznanje tudi spomenico 1941. odlikovan pa je bil tudi z drugimi visokimi odlikovanji.

Po koncu vojne je po nalogu CK KPS prevzel dolžnost tajnika republiškega odbora sindikata tekstilnih in oblačilnih delavcev Slovenije, kasneje pa je bil tajnik centralne uprave tekstilnih oblačilnih delavcev Jugoslavije. Nazadnje pa je bil do upokojitve direktor Rašice.

Vsi, ki so poznali Jova Galiča, bodisi kot borca, komunistu, delavca ali pa družinskega očeta, so ga spoštovali in izredno cenili. Zato je bila izguba še toliko bolj boleča.

Pavla Hladnik

Pretrgala se je življenjska nit družbenopolitične delavke in dolgoletne aktivistke Rdečega križa Pavle Hladnik. Rodila se je kot ena dvanajstih otrok, zavedni slovenski družini leta 1898 v Batah nad Gorico, od kod se je njena družina leta 1917 preselila na Bled. Tako je že v mladosti spoznala, kaj je preganjanje, kaj sovražnik in kaj pomeni biti napreden Slovenec. Hkrati s stopnjevanjem fašističnega terorja nad Slovenci v Italiji je rasla in zorela tudi njena politična zavest, ki jo je v prvih dneh druge svetovne vojne, pripeljala v organizacijo narodnoosvobodilnega gibanja. Na terenu Rožne doline v Ljubljani je opravljala propagandno delo, zbirala obleke, obutev in drug material za partizansko vojsko, nudila zavetje ilegalnim sestankom mladine in zatočišču borcem.

Aktivno se je vključila tudi v tako imenovano slovensko ljudsko pomoč. Kot medvojnja aktivistka OF je bila leta 1949 predsednica terenskega aktiva APZ terena Stan in dom.

Njena dotedanja življenjska pot je bila polna samoodpovedovanja, požrtvovalnosti, pomoči in humanosti. Vse te svoje vrline pa je v tem povojnem obdobju v okviru svojih moči prispevala k razvoju in organiziranju RK. Tako je bila že leta 1945 član koordinacijskega odbora za ustanovitev občinskih organizacij RK, nato pa vrsto let tajnik občinske organizacije RK v naši občini. Zadnja leta je bila njen častni podpredsednik.

Poleg medalje zaslug za narod in dela s srebrnim vencem, s katerima jo je odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito ter srebrnega in zlatega znaka priznanja za prizadevnost v delu RK, nam bo ob njenim slovesu ostal v živem spominu lik požrtvovalne družbenopolitične delavke — lik izrednih človeških vrtil.

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik. Urejata izdajateljski svet — častni predsednik dr. Josip Vidmar — in uredniški odbor: inž. Janez Čemažar, Milovan Dimitrič, Janja Dimitrovič (odgovorna urednica), inž. Alojz Habsjan, Janez Jagodič, Stane Florjančič, Ivo Zalar. Tehnični urednik Franc Anžel. Uredništvo in uprava Ljubljana, Trg MDB 7-1, tel. 23-381, int. 26, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tisk tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasilo dobijo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

DODAJATI ŽIVLJENJE LETOM...

Cilj medicinske gerontologije — relativno mlade medicinske znanosti je danes organiziranje take službe in dejavnosti, ki bodo zagotavljale posameznim članom naše družbe zdravo starost. To pa smo hoteli povedati s temi tremi besedami naslova, ko želimo spregovoriti o delu nekoga inštituta — edinega te vrste v Jugoslaviji, inštituta, ki deluje na področju naše občine in ki je pred dnevom praznoval jubilej — 10 let uspešnega dela.

Inštitut za gerontologijo — interne klinike III, Kliničnega centra v Ljubljani, tak je poln naziv tega inštituta, stoji pravzaprav ob spomeniku padlim ob Riharjevi cesti, nasproti novo nastajajoče soseske Trnovo. To sosesko smo omenili pač zato, ker se želimo v nadaljevanju tega članka k njej še povrniti. Gerontološki inštitut, za katerega je pobuda padla pred štirinajstimi leti na zasedanju republiške skupščine, je bil ustanovljen pred desetimi leti. Ustanovitev so narekovala tako potrebe po pedagoških kadrih za zdravstveno socialno delo na področju gerontologije (v okviru medicinske fakultete, šole za višje medicinske sestre in višje šole za socialne delavce) kot nujnost razvoja raziskav bolezni kot so arterioskleroza, tromboza

in rehabilitacija ter navsezadnje tudi pomembnost bolnišničnega zdravljenja.

Inštitut danes razpolaga s 74 posteljami in dvema ordinacijama. Sprejel bi lahko še več pacientov, zanimivo pa je tudi dejstvo, kako pomembno je napredovalo tovrstno zdravljenje in raziskave, saj sta bila v okviru poliklinično ambulantne dejavnosti pred desetimi leti le dva ordinacijska dneva, danes pa jih je v vsaki ordinaciji devet.

Zakaj je temu tako? Odgovor je enostavnejši od vprašanja. Sistematično so se namreč pričeli ukvarjati s posameznimi specialističnimi ambulantom tako npr. deluje ambulanta za periferno arteriosklerozo, dve ambulanti sta specializirani za pregled maščob v krvi, dalje uspešno deluje tako imenovana preventivna ambulanta (posamezne delovne organizacije pošiljajo po dogovoru na preglede svoje delavce)... Bolniki, ki se zdravijo v tem inštitutu, so naši starejši občani, za te pa vemo, da skorajda v večini primerov ne boleha za eno samo boleznijo, ampak da jih pesti že kar več bolezni. Tako organizirana specialistična medicinska služba pa je lahko in mora biti starejšemu človeku v naši družbi dosegljiva. To poslanstvo pa zdravstveni delavci tega inštituta že vrsto let uspešno izpolnjujejo, kar potrjuje tudi 140 znanstvenih prispevkov, objavljenih v domači in svetovni medicinski literaturi.

Sodobna gerontologija ubira tudi v tem inštitutu tisto pot, ki je usmerjena v dve življenjski obdobji človeka in sicer v obdobje do 60 leta, ko je potrebno izvajati preventivno prehitrega in neskladnega staranja ter v starostno obdobje, ko je treba na ustrezen način starostne bolezni zdraviti. Naj se ustavimo samo pri najpogostejši bolezni »starosti« arteriosklerozi, katere umrljivost v razvitih državah sveta narašča. Odstotek umrljivosti zaradi te bolezni srca in ožilja se tudi v Sloveniji v zadnjih letih povečuje. Zato se tudi zdravstvena služba skuša v kar največji meri orientirati v praktično in raziskovalno dejavnost.

Gerontološki inštitut kot edina tovrstna znanstvena ustanova v Jugoslaviji pa v veliki meri sodeluje tudi z ostalimi medicinskimi centri v državi in ob tem organizira tudi konference o arteriosklerozi, kjer si gerontologi izmenjujejo izkušnje. Prav pred nekaj dnevi se je v Ljubljani končala tretja tovrstna konferenca.

Razumevanje in poslušanje za razvoj osnovnega zdravstva

S tem mednaslovom želimo še posebej poudariti razumevanje tega inštituta, ki je mimogrede povedano letos prejel tudi občinsko nagrado za razvoj osnovnega zdravstva v naši občini in navsezadnje tudi v našem mestu. Več

ali manj smo vsi skupaj nemalokrat nezadovoljni nad našim »zdravstvom«, posebno še takrat, ko stojimo in čakamo v natrpanih čakalnicah zdravstvenih domov in ambulant, katerih zmogljivosti pa so spričo naraščanja prebivalstva že nekaj časa premajhne. Zato smo se s svojim ZA odločili, da bomo prispevali za izgradnje zdravstvenih domov oziroma njihovih prizidkov. Naše stanovanjske soseske pa rastejo, gradijo se nova stanovanja za mlade družine. Ob tem kaj vse »spalna« naselja dobrega in slabega prinašajo, pa so razmišljali tudi v gerontološkem inštitutu, oziroma so izdelali pravzaprav že kar predlog odnosa rešitev. Pri obstoječih bolnišničnih ustanovah, kot je npr. omenjeni inštitut, obstajajo specialistične ambulante, laboratoriji, rentgenski aparati in podobno. Z dozdavo prizidka takšni stavbi, v kateri je zaposlenih tudi precej dobrih znanstvenih delavcev, bi lahko tako nudili širšemu zaledju ali nekaj soseskam skupaj organizirano in kvalitetno zdravstveno storitev. Ob tem pa bi lahko nudili

splošnemu zdravstvenemu osebju npr. splošnim zdravnikom v okviru inštituta oziroma bolnišnice izpopolnjevanje ob delu.

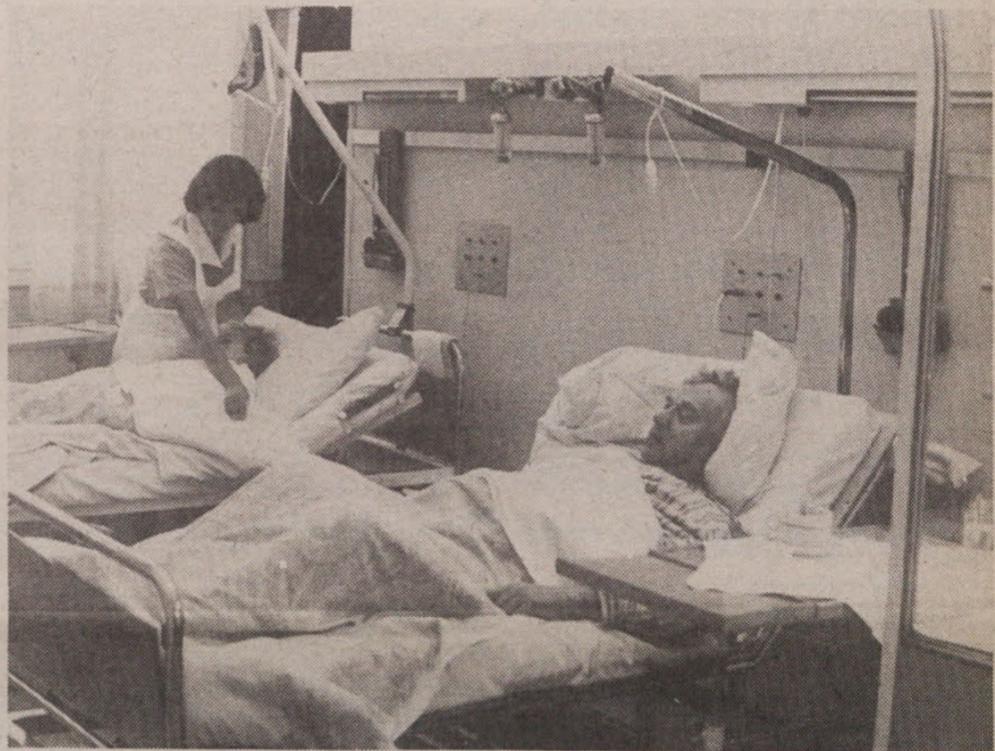
Vsekakor je vredno pozdraviti predlog tega zdravstvenega inštituta, ki je vsebovan tudi že v razvojnem programu za srednjeročno obdobje 1976 do 1980 občinske zdravstvene skupnosti in je ovrednoten v višini 60 milijonov dinarjev. Klinični center je pripravljen prispevati 25 odstotkov predvidenega zneska, medtem ko ostajajo drugi sofinancerji še vedno neznani. Idejni projekt za prizidek desetih ordinacij je že izdelan, škoda bi bilo, da bi z odlašanjem pristopa k izdelavi dokončnega projekta predolgo zavlačevali gradnjo tako potrebnih in za občane pomembnih zdravstvenih oddelkov polikliničnega zdravljenja.

Soseska Trnovo pa raste in ne smemo dopustiti, da bi zgradili zopet samo »spalno« naselje.

JANJA DOMITROVIČ

Pogled v specialistično ordinacijo

Oddelek intenzivne nege na inštitutu

URESNIČEVANJE DELEGATSKEGA SISTEMA IN SAMOUPRAVNIH ODNOSOV V OBČINSKI TKS

Večja povezanost in ustrezna informiranost baze

Skoraj dveletne izkušnje v delovanju novoustanovljenih SIS na ustavnih načelih že nudijo prve izkušnje in objektivnejšo oceno uresničevanja delegatskih razmerij in samoupravnih odnosov znotraj le-teh, pa tudi določene ovire in pomanjkljivosti pri vzpostavitvi takšnih odnosov na tem področju, kot jih predvideva in zahteva ustava. Podrobnejšo sliko o tovrstnem stanju znotraj Telesno kulturne skupnosti Ljubljana Vič-Rudnik pa smo lahko dobili, ko smo se pogovarjali z Dušanom Dobrovoljcem, predsednikom skupščine te skupnosti, ki nam je povedal:

»Že takoj na začetku naj povem, da smo v naši skupnosti takoj zavzeli stališče, da mora biti utrjevanje delegatskih razmerij in uresničevanje samoupravnih odnosov na vseh ravneh in v vseh smereh dolgotrajna akcija in naša stalna naloga.

Vse SIS in družbenopolitične skupnosti v občini so v letošnjem letu zavzeto pristopile k oceni ustavne vloge in delovanja delegatskega sistema ter analizi samoupravnih odnosov z namenom, da na podlagi objektivne in konkretne analize te problematike pristopijo k utrjevanju celotnega samoupravnega mehanizma. Pri tem pa se je v prvi vrsti pokazalo, da v SIS ni dosledno speljan delegatski sistem predvsem iz temeljnih — samoupravnih organizacij uporabnikov, to je tistih, ki odvajajo sredstva za program družbenih dejavnosti. To pomeni veliko oviro pri delu skupščin SIS. Samoupravno organizirani delovni ljudje imajo vse premalo možnosti, ali pa te ne izkoristijo, da sami razpravljajo in odločajo o svojih potrebah, da ocenijo obseg in kvaliteto programov, da sami določajo prioritete in odločajo o sredstvih, ki jih je treba za to dati. Tako lahko ugotovljamo, da je bila naša delegatsko sestavljena skupščina v tem dosedanjem obdobju delovanja vse preveč v položaju potrjevanja predlogov, ki so jih pripravili v komisijah, izvršnih odborih ali točneje povedano v strokovnih službah.

Obstoja določena nevarnost, na katero moramo v tem trenutku opozoriti. Izvršni organi skupnosti in strokovna služba bi lahko v preveliki meri začeli sami obli-

kovati politiko in odločitve, če ne bomo v večji meri aktivirali temeljne delegacije (splošne) za SIS v KS in TOZD.

Slaba medsebojna organiziranost med SIS v občini ne omogoča realizacije ustavnih načel v praksi. Nemogoče si je namreč predstavljati, da bodo delegacije v KS ali TOZD za skupščine SIS zasedale iz dneva v dan, saj prihajajo gradiva za sklice sej skupščin SIS v razmaku. Zato bi bilo nujno potrebno, da bi strokovne službe SIS koordinirale sklicevanje skupščin.

Dušan Dobrovolj

Delegati odnosno delegacije še vse preveč delujejo ozko, v svojih lastnih sredinah. Zlasti velike vrzeli se kažejo v nekaterih KS, da ne omenjam nerednega sestajanja konferenc delegacij v TOZD. Ni redek slučaj, da se nekatere splošne delegacije za SIS od izvolitve (marca 1974) še niso sestale niti konstituirale, prepuščene so same sebi, so neaktivni ali nekateri delegati preobremenjeni. Imamo namreč primere, ko se prevečkrat ali vselej pojavljajo na sejah skupščin eni in isti delegati. Posledica takih razmer je minimalna prisotnost delegatov ali nesklepčnost skupščin. Morda velja ob tem razmisliti o sklepu republiške konference SZDL, kjer je bilo ob analizi ustavne vloge SIS konkretno rečeno, da bi za področje SIS v delegatski bazi morali formirati več delegacij, če že ne za vsako interesno skupnost »posebno delegacijo«. Tu so prav gotovo neke prednosti in sicer:

— Predvsem bi biloveč občanov oziroma delavcev vključenih v delegatski sistem.

— Posamezna delegacija bi se stalno ukvarjala samo z enim interesnim področjem.

— Sestav delegacije bi bil tako lahko izbran bolj strokovno in kvalitetno, z ljudmi, ki so voljni delati na tem področju ipd. in kar je najvažnejše:

— Take posebne delegacije bi lahko temeljiteje obdelale problematiko, ki jo nakazuje program oziroma potrebe in možnosti KS.

Izmenjava delegatov mora biti živa, pomembno spoznanje za uspešno delovanje delegacij pa je tudi prav gotovo način informiranja v bazi. Skrbne priprave gradiv, konkretna in skrčena pa vendar razumljiva morajo biti v bodoče predpogoj za uspešno delo na tem področju — obstoja vse večja zahteva, da se izoblikuje tak informacijski sistem, ki bo razumljiv in količina informacij takšna, da jo vsak delegat osvoji, posreduje naprej in uresničuje. Premalo se poslužujemo glasila Naša komuna, saj je za našo interesno skupnost vedno rezervirana cela stran!

Naša TKS ima v svojem delovanju tudi neko specifičnost, namreč del našega dogovorjenega programa ure-

snjujemo z združevanjem finančnih sredstev na ravni mesta in republike.

O tovrstnih vprašanjih in problemih bi še in še lahko govorili, vendar naj kar povzamem nekaj sklepov in zaključkov, ki so se pokazali tudi v dosedanji razpravi na tem področju:

1) V praksi smo šele na začetku popolnega (celovitega) uveljavljanja novih družbeno-ekonomskih odnosov na področju družbenih dejavnosti, kar tudi velja za TKS.

2) Delegatski odnosi v TKS so v tem dosedanjem obdobju vendarle postali stvarnost. Tako povsem ne drži trditve, ki se nekje posplošuje, namreč, da delavci v združenem delu in občani v KS niso imeli možnosti, da dovolj vplivajo na obseg in vrednost programov, saj tega niso v dovoljeni meri izkoristili!

3) TKS si bo prizadevala izpopolniti oziroma dograditi sistem solidarnosti in vzajemnosti med TKS ljubljanskih občin oziroma ostalimi SIS. To pa se lahko uresničuje le na podlagi dogovorjenih programov.

4) Nesprejemljivo je dejstvo, da v delovnih organizacijah še vedno skupno in splošno porabo obravnavajo po starem in sicer: »Koliko pa bomo letos obremenjeni?«

5) V večjih OZD in večini KS bo potrebno čimprej izvršiti priprave in izvesti postopek za oblikovanje »posebnih delegacij« za TKS, za delegiranje delegatov v skupščino TKS in Zvezo telesnokulturnih organizacij naše občine.

6) Več pozornosti bomo morali posvetiti pobudam delegatov iz TOZD in KS, da postanejo le-ti v skupščinah resnično osnovni nosilci predlogov, iniciativ in nalog.

7) Za uspešno delo delegatov in delegacij bo v bodoče potrebno izboljšati notranjo organiziranost strokovnih služb, koordinacijo dela med SIS v občini in podobno ter še posebej izboljšati informiranost naše delegatske baze. Tu mislim tudi na večje koriščenje informiranja v glasilu Naša komuna, izdajanju internih biltenov in drugih oblik.

ANDREJA BERLAN

PROBLEMATIKA FINANCIRANJA KS

NERAZVITIM
NAJMANJ?

Sredstva zbrana po »samoupravnem sporazumu o združevanju in uporabi sredstev za sofinanciranje programov in planov krajevnih skupnosti.« naj bi zamenjala sredstva, zbrana na star, administrativen način, iz občinskih proračunov. Delovne organizacije so se povečini odzvale podpisu samoupravnega sporazuma, saj je do sedaj v viški občini podpisalo sporazum več kot 90 odstotkov delovnih organizacij. Vendar kljub številnemu odzivu na podpis sredstva ne dotekajo po načrtu, je dejal predsednik odbora podpisnikov tega samoupravnega sporazuma, Rudi Ziernicki.

Do sedaj, mesec dni pred zaključkom leta, se je nateklo na žiro račun odbora le okrog 4 milijone din od planiranih 10 milijonov dinarjev. Do konca leta v odboru načrtujejo 50-odstotno realizacijo. Slabemu dotoku sredstev je po mnenju Ziernickega vzrok nelikvidnost podjetij, zato bodo verjetno nakazala sredstva za ta namen šele po zaključnem računu.

Delovne organizacije ljubljanskih občin so po sporazumu dolžne nakazati za vsakega zaposlenega letno 300 dinarjev na žiro račun odbora tiste občine, kjer

delavec stanuje. Delitev zbranih sredstev je odbor podpisnikov na podlagi predloženih investicijskih programov krajevnih skupnosti v občini Vič-Rudnik izvedel tako, da prejmejo krajevne skupnosti 70 odstotkov zbranih sredstev neposredno na zbirni račun, odvisno od števila zaposlenih, ki imajo stalno ali začasno prebivališče na območju KS.

Z denarjem, zbranim na ta način, se financirajo potrebe družbenopolitičnih organizacij v KS in SLO ter manjše investicije, za kulturne, športne in druge dejavnosti pa naj bi primaknile svoj delež SIS.

30 odstotkov zbranih sredstev pa so KS v občini namenile za solidarnostno prelivanje. V naši občini je še mnogo KS, kjer občani nimajo zadovoljenih osnovnih komunalnih potreb, zato se je odbor s predsedniki svetov KS in na osnovi programa investicij dogovoril, da v letošnjem letu namenijo ta sredstva predvsem za zgraditev ali dograditev vodovodov. S solidarnostnimi sredstvi bodo gradili v naši občini v devetih KS. Prednost pri dodeljevanju sredstev solidarnosti so imele v letu 1976 tiste KS, katerih naložbe so krajanji sami delno financirali ali prispevali z delom ali materialom.

Dosedanja praksa delitve sredstev je pokazala, da je delež sredstev namenjen za solidarnostno reševanje problemov KS premajhen, zlasti ob dejstvu, da sredstva ne pritekajo po pričakovanju. Edina rešitev tega problema je po besedah predsednika odbora v večjem samoupravnem vplivu delavcev v organizacijah združ-

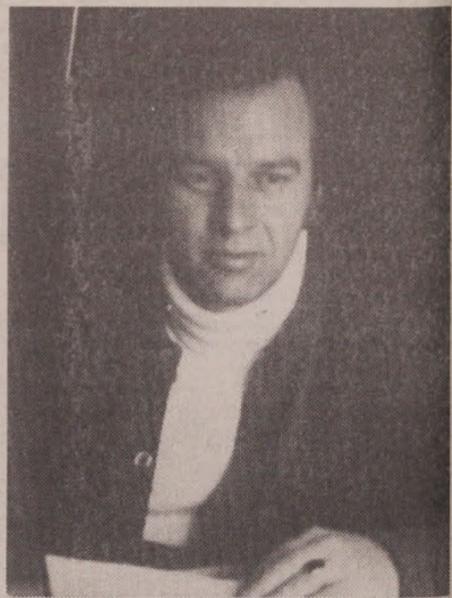
nega dela, da bodo le-te odvajale dogovorjen znesek in ga nakazovale na račun odborov pri občinah, ki bodo potem najprej delili sredstva svojim krajevnim skupnostim.

Navzlic mnogim prednostim, ki jih ima ta način samoupravnega financiranja KS, pa ima tudi očitno slabost. Gre za to, da KS, ki imajo malo zaposlenih krajanov, zagotavlja ta način le pičla sredstva za tekočo in investicijsko dejavnost. Z drugimi besedami, najbolj zaostale in nerazvite KS, ki najbolj potrebujejo sredstva za svoj razvoj, na ta način zberejo najmanj. Ta problem rešuje odbor podpisnikov delno s solidarnostnim prelivanjem sredstev, poleg tega pa je predlagal izvršnemu svetu skupščine občine Vič-Rudnik dodelitev manjkajočih sredstev iz občinskega proračuna.

Solidarnostno dodeljevanje sredstev KS se odvija samo med KS posamezne občine, ne pa med občinami. Na ravni mesta obstaja usklajevalni dobri, ki spremlja uresničevanje samoupravnega sporazuma in ima tudi svetovalno funkcijo.

Proračunsko leto se izteka, zato člani odbora podpisnikov samoupravnega sporazuma upajo, da bodo organizacije združenega dela poravnale svoje obveznosti iz tega sporazuma do konca januarja prihodnjega leta in s tem omogočile KS boljše delovanje krajanom, ki so hkrati delavci teh delovnih organizacij, pa boljše počutje v njihovem domačem okolju.

F. PREŠEREN

Rudi Ziernicki

KAM GRE DENAR, NAMENJEN
ZA FINANCIRANJE KSPONEKOD OBVEŠČENI,
PONEKOD NE

V skladu z določili samoupravnega sporazuma o združevanju in uporabi sredstev za sofinanciranje programov in planov krajevnih skupnosti v občini Ljubljana Vič-Rudnik se je odbor podpisnikov sporazuma odločil, da bodo sredstva delili v razmerju 70:30.

Sedemdeset odstotkov natečenih sredstev zbranih na posebnem zbirnem računu, izhajajoč iz osnove števila zaposlenih v posameznih krajevnih skupnostih, kjer imajo stalno ali začasno prebivališče, dobe vse krajevne skupnosti, 30 odstotkov te vsote pa bodo porabili za solidarnostno financiranje potreb v manj razvitih krajevnih skupnostih.

Prednost ima gradnja vodovodov, ki je med najbolj perečimi problemi. Žal pa sredstva pritekajo na zbirni račun dokaj počasi in krajevne skupnosti ne morejo izvajati programa tako, kakor so ga predvideli.

Le malo jih ve, koliko dajejo

Delovni ljudje prispevajo letno za financiranje programov krajevnih skupnosti 300 dinarjev.

Povprašali smo nekaj delavcev, ki so zaposleni v naši občini, ali vedo koliko jim odtegujejo in v kakšne namene ta sredstva gredo v krajevnih skupnostih, kjer živijo.

ALOJZ KREK, Tovil: »Plačujemo že toliko različnih prispevkov, da res ne vem, kdaj in koliko dam za financiranje krajevnih skupnosti. Stanujem v krajevni skupnosti Malči Belič in sem mnogo boljše kakor o tem, koliko

FRANC VOLK, upokojeni kirurgo-mehanič: »Ne, ne bi mogel povedati, koliko sredstev prispevajo delavci za financiranje krajevnih skupnosti. Dobro pa sem seznanjen s tem, kako porabijo sredstva v krajevni skupnosti Kolezija, kjer stanujem. Tako bodo zgradili most čez Gradaščico, uredili parke in okolico.«

MAJDA BRDAR, trgovka v Mercatorju: »Pri tolikih prispevkih res ne vem, da dajem tudi za financiranje programov krajevnih skupnosti. Na zborih občanov v krajevni skupnosti Poljane, kjer stanujem, sicer občane seznanjajo s programi na zborih volivcev, vendar pa se jih le redko udeležim, ker ne utegnem. Zato sem tudi s tem, kam namenijo tako zbrana sredstva, dokaj slabo seznanjena.«

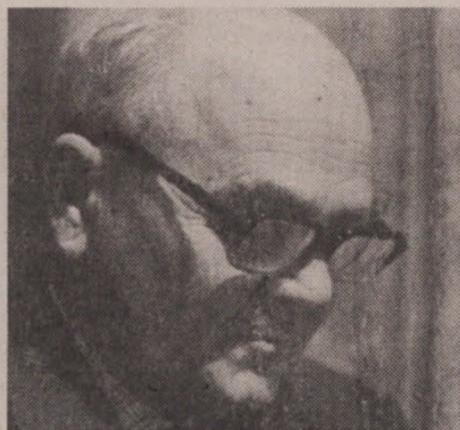
MARIJA HLEBANJA, obrtnica, po poklicu frizerka: »Seveda vem, saj sem tudi podpisala sporazum in 300 dinarjev sem že pred časom nakazala. Na zbor volivcev v krajevni skupnosti Trnovo, kjer smo bili seznanjeni s tem, za kaj bodo porabili ta sredstva, žal nisem šla, kljub temu pa vem, da bodo asfaltirali nekaj cest in uredili igrišče.«

Sredstva pritekajo počasi

Kako obračajo dinar, ki so ga zbrali na ta način in kaj vse nameravajo z njim zgraditi, smo povprašali nekaj predsednikov svetov krajevnih skupnosti. Obenem nas je zanimalo tudi, kako občane seznanjajo s programi porabe teh sredstev.

V krajevni skupnosti Notranje gorice imajo 764 zaposlenih, ki stalno ali začasno živijo na njihovem območju. »Z novim načinom financiranja sredstva sicer počasi a stalno dotekajo in prav gotovo je tak način financiranja boljši, kot prejšnji,« nam je med razgovorom povedal predsednik sveta krajevnih skupnosti, JANEZ SELAN.

»V celem letu naj bi tako dobili okrog 140.000 dinarjev. Denar smo namenili za izgradnjo vodovoda Plešivec, kjer smo do sedaj že skoraj dogradili cevovod, zgraditi pa

Janez Selan

predsednik sveta krajevnih skupnosti Dobrova ZVONE TUŠAR.

»Ta sredstva pritekajo prepočasi in tako nismo zaenkrat večjo vsoto. Obnovili in razširili bomo namreč obstoječe pokopališče na Dobrovi. To je naša edina letošnja investicija. Občane smo seznanili s porabo sredstev na zborih volivcev, kjer smo obravnavali in sprejeli program financiranja.«

V krajevni skupnosti Trnovo je 3170 zaposlenih občanov. »Do sedaj smo prejeli 243.148 dinarjev,« je dejal med razgovorom FRANC SVETIC, ki je predsednik sveta krajevnih skupnosti v Trnovem.

»Asfaltirali bomo Kladezno in Rečno ulico. Stanovanj-

Alojz Krek

dajem, seznanjen s tem, kam gredo ta sredstva. Porabijo jih za izgradnjo komunalnih objektov, predvsem cest in sofinanciranje vrtcev. Če pa bi hotel natančno vedeti, koliko plačujem, bi se moral pogledati v materiale, ki so preobsežni in zato žal ne utegnem.«

FRANC DIMEC, Slovenijales, TOZD Žičnica: »Na zboru delovne skupnosti so nas seznanili s tem, koliko in za kaj bomo plačevali. Vsi smo se s tem tudi strinjali. Nismo pa vedeli, da bomo morali delati za to prosto soboto. Kolikor vem pa tega denarja še niso odrgali od osebnega dohodka. Stanujem v krajevni skupnosti Litija in moram priznati, da sem o delu krajevnih organov dokaj slabo seznanjen, tako da ne vem, v kakšne namene bodo porabili sredstva, ki so namenjena financiranju planov krajevne skupnosti.«

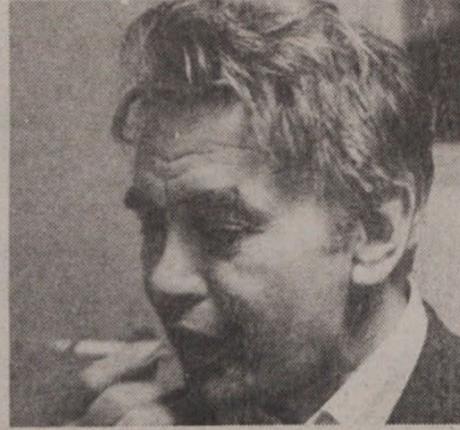
Franc Volk

moramo še vse spremljajoče objekte. Sredstva za njegovo gradnjo smo dobili tudi iz solidarnostnega sklada, pa tudi občani so sami z denarjem, materialom in delom prispevali skupno 75.000 dinarjev. Investicijska vrednost je namreč 250.000 dinarjev.

Poleg tega pa bomo obnovili tudi električno omrežje, za kar so občani še posebej zbrali denar s krajevnim samopriskom. Nekaj sredstev smo porabili tudi za financiranje dokumentacije za izgradnjo kanalizacije.

Krajanje seznanjamo predvsem na zboru delegatov, kjer sprejemamo finančne programe, ta oblika pa se je doslej pokazala kot zelo uspešna.«

V krajevni skupnosti Dobrova stanuje 973 zaposlenih občanov. »Zaenkrat smo dobili le 56.000 dinarjev, vsega skupaj pa bi jih morali okoli 300.000 dinarjev,« je dejal

Zvone Tušar

ski zadrugi na Rakovi Jelši smo dodelili sredstva za ureditev kanalov in jarkov na tem območju. Prav tako bomo tudi uredili zelenice, postavili klope in zasadili drevje v naši krajevni skupnosti. Na Cesti dveh cesarjev smo že zgradili prvo fazo košarkarskega igrišča, saj mladi v tem delu krajevnih skupnosti nimajo skoraj nobene možnosti za rekreacijo. Na Opekarski cesti pa smo tudi že uredili prostore za klub upokojenec. Nekaj sredstev smo namenili tudi kot dotacije krajevnim družbenopolitičnim organizacijam.

Naše krajanje smo široko seznanili s finančnim programom. Tako smo obravnavali plan porabe sredstev v svetu krajevnih skupnosti, na vseh delegacijah, na razširjenem političnem aktivu in seveda na zboru volivcev. Žal sredstva pritekajo počasi in zato nimamo možnosti za čimprejšnjo uresničitev celotnega programa.«

3310 zaposlenih občanov stanuje na terenu krajevnih skupnosti Malči Belič. O tem za kaj so porabili letošnja zbrana sredstva po novem načinu financiranja, nam je povedal predsednik zbora delegatov v tej krajevni skupnosti, RUDI FURLAN: »Letos smo že popravili del Mencingerjeve ulice in adaptirali dom Svobode. Obnovili smo streho in uredili prostore. Dom namreč ni namenjen le kulturni dejavnosti, temveč tudi potrebam krajevnih skupnosti in družbenopolitičnim organizacijam ter pouku civilne zaščite. Poleg tega smo imeli še nekaj manjših komunalnih popravil. Program smo obravnavali na zboru delegatov.«

IVO BREČIČ

NAPELJAVA
VODOVODA
NA GORNJI
BREZOVICI

Bliža se konec leta, ko bomo pod leto 1976 potegnili črto in ugotovili, kaj smo za to leto želeli storiti in kaj smo storili. Tako bodo storili tudi v KS Podpeč—Preserje. Ena izmed njenih nalog v letu 1976 je bila izgradnja lokalnega vodovoda na Gornji Brezovici, saj je bila to edina vas v naši KS, ki še ni imela vodovoda. Vaščani sami, večinoma kmetov, so si vodovod že dolgo želeli, zato so lako januarja pričeli z delom. Sestavili so gradbeni odbor: predsednik Brancelj Anton, tajnik Suhadolnik Anton, blagajnik Šušteršič Janez, člana Rogelj Ludvik in Brancelj Alojz. 24. januarja so pričeli z delom. Zajetje so napravili pri studencu »Pod dobnica« z udarniškim delom so izkopali 695 m dolgo napeljavo, položili in zasuli cevi, ter izkopali rezervoar.

Vse to delo so opravili do 26. marca, kljub temu, da je vas majhna, saj je delo opravljalo 11 družin. Celotna investicija predstavlja 400.000 din, za 152.410 din pa je opravljenega udarniškega dela to je 4679 udarniških ur. Vaščani sami so opravili 4336 delovnih ur in 175 traktorjskih ur, 96 delovnih ur so opravili člani gasilskega društva Preserje, 72 delovnih ur pa člani MDB Podpeč—Preserje. Slavnostna otvoritev lokalnega vodovoda na Gornji Brezovici je bila 18. maja ob krajevnem prazniku, kljub temu, da dela še niso bila končana, saj je bilo treba zgraditi še rezervoar s prostornino 100 kub. m. Pa tudi rezervoar bo v kratkem dokončan in tako bo izpolnjena dolgotrajna želja vaščanov Gornje Brezovice. Zasluge pri izgradnji vodovoda ima vseh 11 družin, ki so pomagale pri napeljavi vodovoda, gasilci in mladinci, predvsem pa gradbeni odbor in vodstvo KS. Za mnenje o tej akciji sem vprašala predsednika KS, tovariša Baša Ludvika:

»V zadnjih letih smo imeli na območju naše KS izredno veliko pomembnih delovnih akcij, angažirali smo se na različnih področjih — vse z namenom, da bi kar največ napravili za naše občane, toda zdi se mi, da je bila akcija na Gornji Brezovici izrednega pomena. Ta vas je sicer zmerno precej oddaljena od centra naše KS in je bila tudi zaradi tega brez vodovodne napeljave.

V vseh teh letih niso v nobeni vasi na območju naše KS v neko akcijo vložili toliko fizičnega dela, kot so to storili vaščani Gornje Brezovice. Vsa fizična in prevozna dela so opravili vaščani v glavnem sami z udarniškim delom, čeprav je bilo delo oteženo zaradi kamnitega terena in je bilo potrebno miniranje. Zato se ob tej priliki v imenu KS Podpeč—Preserje zahvaljujem vsem vaščanom Gornje Brezovice, še posebno pa gradbenemu odboru.«

ASFALTIRANJE DELA
CESTE NA JEZERU

KS Podpeč—Preserje se trudi, da bi na vsem njenem območju asfaltirali kar največ cest, predvsem tam, kjer so naselja. V zvezi s tem smo tudi predlagali delo Republiške skupnosti za ceste, da asfaltira del regionalne ceste od križišča Kamnik do mostička pri Jezeru v smeri proti Tomišlju, dolg približno 400 m, kar je bilo precej kratko realizirano. Ker je bilo cesto na Jezero potrebno najprej še razširiti, je bil septembra sestanek vaščanov, predstavniki republiške skupnosti za ceste. Vaščani so rade volje odstopili del zemljišča v korist razširjene ceste, saj je bilo zadnji čas zaradi dokaj gostega prometa velika prahu in hrupa. Dober mesec pozneje so v veliko zadovoljstvo vseh vaščanov položili še asfalt.

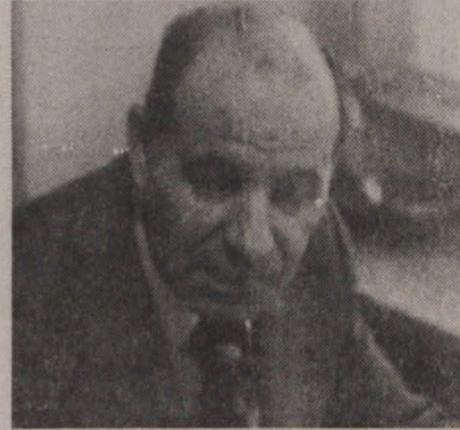
ANITA JURČIČ

Franc Dimec

Majda Brdar

Rudi Furlan

OBČANI LJUBLJANSKIH OBČIN SMO SE ZAVESTNO ODLOČILI ZA

SKUPNI PROGRAM SAMOPRISPEVKA II.

Pred nami so razgrnjeni rezultati referenduma o Samoprispevku II v naši občini po krajevnih skupnostih (po glasovalnih mestih pa so objavljeni v delegatski prilogi te številke našega glasila). Ni nam potrebno posebej poudarjati, da je bila ta naša skupna odločitev ljubljanskih občin izraz enotne odločnosti in skupnih prizadevanj, da zgradimo boljši in brezskrbnejši jutrišnji dan. Lahko pa nekaj vendarle spregovorimo v tem trenutku o rezultatih. Ti so zelo dobri, tako v Ljubljani sami, kjer je

bila zabeležena skupna udeležba 90,74 odstotkov vseh volilnih upravičencev, od katerih se je za samoprispevek izreklo 76,42 odstotkov, kot tudi v naši občini, kjer se je referenduma udeležilo 85,5 odstotka vseh volilnih upravičencev in jih je od tega glasovalo ZA 74,3 odstotka.

Rezultati sami po krajevnih skupnostih pa so zelo zanimivi in prav je, da spregovorimo tudi o njih. Vsekakor je naša prva ugotovitev ta, da so se tokrat slabše odrezali v tistih krajevnih skupnostih, kjer so že zgrajeni

objekti iz programa Samoprispevka I, končni rezultati pa so celo v primerjavi z rezultati samoprispevka I slabši. Za primer lahko služi kar krajevna skupnost Horjul, kjer so bili tamkaj živeči občani v bližnji preteklosti deležni tudi drugih oblik skupnih družbenih prizadevanj. Morda so se politični štabi oziroma vsi družbenopolitični dejavniki preveč »zanašali« na dejstva, češ naši krajanje že koristijo šole in vrtce, zato ni bojzani, da bomo uspešni?! Ob tem sicer ne moremo ugotoviti ali kritično ocenjevati, da samoprispevek tu ni bil izglasovan. Le, če jih primerjamo z rezultati v drugih krajevnih skupnostih, kjer npr. krajanje ne koristijo rezultatov prvega samoprispevka, pa tudi sicer jim skupna družbena pomoč pri preobrazbi njihovih krajev ni namenjena v večji meri, se lahko kar malce zamislimo in tudi vprašamo, ali smo zares vsi na vsakem koraku solidarni? Tisti, ki »jim družba nudi relativno malo«, so prvi pripravljeni storiti več za blagor vseh kot tisti, ki »imajo že skoraj vse«.

Pa vendar lahko še z več skupnimi prizadevanji vsi storimo za vse še več. To pa je v tem trenutku najboljše zagotovilo. Zagotovilo pa zato, ker smo v tej za Ljubljance zelo pomembni družbenopolitični akciji dokazali, da smo vsestransko dobro organizirani v vseh družbenopolitičnih in družbenih organizacijah in tako enotno delujoči v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva. Praktično so v vseh sredinah, od osnovnih organizacij ZK, sindikata, v samoupravnih interesnih skupnostih, društvih, vaških odborih in uličnih svetih do hišnih svetov in roditeljskih sestankov, program obravnavali in tudi akcijo zastavili ter jo dosledno izpeljali. Ob tej akciji pa se lahko vsi skupaj mnogo naučimo in precej koristnega tudi uporabimo. V prvi vrsti smo ugotovili, da lahko ob tako enotno in složno zastavljeni akciji vseh družbenopolitičnih organizacij storimo mnogo več, če je naš skupen pristop enoten, da smo imeli tokrat lepo priložnost, da smo preverili in ocenili organiziranost v vseh družbenopolitičnih sredinah in skupnostih, da je treba naš sistem dograjevati s ciljem, da so naše odločitve resničen odraz življenja in hotenja naših krajanov ter navsezadnje tudi njihovih in naših prizadevanj.

To pa velja za vse, tako za krajevne skupnosti, delovne organizacije, občinske družbenopolitične organizacije kot tudi za mesto.

Izglasovali smo našo skupno odločitev, vendar akcija se nadaljuje. Izgradnja vseh v programu predvidenih objektov mora biti opravljena dosledno in pravočasno!
J. DOMITROVIČ

ZADNJI OBJEKT

S sredstvi, zbranimi s prvim samoprispevkom, so na Viču pričeli graditi še zadnji predvideni objekt. 17. novembra so v Mokriški ulici položili temeljni kamen vzgojno varstvenega zavoda Murgle Rakova Jelša. V vrtcu bo prostora za 210 otrok, njegova investicijska vrednost pa je okoli 20.700.000 dinarjev.

»Za šole, za vrtce, za zdravstvene domove... glasujte!«... so pisali naši najmlajši po viških cestah in trgih nekaj dni pred referendumom. Najlepše pa je prav gotovo poslikan trg Mladinskih delovnih brigad pred občinsko skupščino, kjer so svoje slikarske sposobnosti preizkušali učenci osnovne šole Vič. — (Foto: I. Brečić)

KS	Skupno število upravičenih glasovalcev	Skupno glasovalo	Odstotek udeležbe	Glasovalo ZA (%)
KRIM-RUDNIK	6.331	5.604	88,5	74,1
TRNOVO	3.912	3.345	85,5	72,8
KOLEZIJA	4.062	3.392	83,5	67,4
MILAN ČESNIK	3.273	2.895	92,4	70,6
MALČI BELIČ	4.912	4.230	86,1	75,4
ROŽNA DOLINA	3.684	3.413	92,6	87,6
VIČ	3.085	2.824	91,5	76,5
BRDO	1.392	1.283	92,1	80,1
VRHOVCI	1.478	1.303	88,1	75,9
KOZARJE	1.593	1.301	81,6	65
LAVRICA	839	760	90,5	74,8
VELIKE LAŠČE	1.417	1.403	99	84,4
ROB	529	515	97,3	87,7
TURJAK	357	355	99,4	90,7
ŽELIMLJE	214	214	100	81,7
ŠKOFLJICA	1.476	1.298	87,9	72,4
IG	1.509	1.429	94,6	79,2
GOLO	280	276	98,5	92,1
TOMIŠELJ	586	559	95,4	78,8
RAKITNA	265	244	92,0	79,2
PRESERJE	1.424	1.395	98	84,5
BREZOVICA	1.032	923	89,4	67,4
VNANJE GORICE	655	636	97	82,0
NOTRANJE GORICE	945	899	95,1	81,3
DOBROVA	1.584	1.507	95,1	76,4
HORJUL	1.640	1.430	87,2	57,5
POLHOV GRADEC	1.126	983	87,3	66,7
ČRNI VRH	304	267	87,8	56,9
SKUPAJ OBČINA	49.904	44.683	89,5	74,3

OD 28. NOVEMBRA DOM NA KUREŠČKU PONOVO ODPRT

Obnova doma, ki je sedaj last gostinskega podjetja Vič, je veljala 1,2 milijona dinarjev

Končno je dom prevzelo gostinsko podjetje Vič, ki je dolžno skrbeti za razvoj turizma v viški občini. Skupščina občine mu je nudila pod ugodnimi pogoji posojilo v višini 600.000 din, turistično društvo Krim pa 250.000 dinarjev. Celotna obnova doma je veljala 1,2 milijona dinarjev.

Pri obnovi so sodelovali tudi sami delavci gostinskega podjetja Vič, ki so odšli na Kurešček na enodnevno delovno akcijo. Sicer pa so dom obnovili v rekordnem času. V enem mesecu so zamenjali ali obnovili zunanjo razpadajočo fasado, popravili streho in žlebovske kanale, ki kapljala voda, obnovili okna ter uredili celotno notranjost. Poskrbeli pa so tudi za prijetno in toplo presenečenje. Napeljali so namreč centralno kurjavo. Od zadnje nedelje v novembru, ko so odprli dom, so v njem zaposleni trije delavci, v konicah pa jim bodo priskočili na pomoč še z dodatnimi delovnimi silami. Poleg 20 postelj in 10 pomožnih ležišč imajo v lokalu prostor za prek 50 gostov.

V GP Vič so prepričani, da bo marsikateri Ljubljčan rad prišel na svež zrak na Kurešček, kjer si bo po sprehodu po čudoviti bližnji okolici lahko potešil željo in lakoto z domačimi specialitetami, kot na primer z domačo salamo, klobasami ipd.

Skrbeli bodo namreč, da bo hrana čim bolj domača in pripravljena z rokami kuharskega mojstra. Obiskovalci naj bi vedno vedeli, kaj lahko zagotovo dobijo za pod zob. Vrata doma bodo zaprta ob ponedeljkih, sicer pa bodo odprta od 10 do 22 ure, ob petkih in sobotah pa od 10. ure zjutraj do polnoči.

V bližnji prihodnosti nameravajo z Golega napeljati tudi vodovod, spomladi bodo zavrteli raženj, pozimi pa naj bi v bližini obratovala manjša smučarska vlečnica. V domu naj bi tudi gostovali otroci, ki bodo obiskovali šolo v naravi in seminaristi. Zamisli in želja za prihodnost imajo veliko in delo bo prav gotovo steklo mnogo bolj uspešno kakor doslej.

IVO BREČIČ

DOSLEDNO URESNIČITI KMETIJSKO POLITIKO

Povečanje proizvodnje hrane za domače potrebe in izvoz je ena temeljnih nalog srednjeročnega načrta. Njena uresničitev je tesno povezana z nadaljnjim razvo-

jem in poglobljanjem družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu, gozdarstvu in na vasi ter hkrati s prizadevanji za stalno povečanje produktivnosti dela in zmanjševanjem proizvodnih stroškov.

Za uresničevanje tako zahtev ne naloge je potreben organiziran pristop vseh dejavnikov z jasnim opredeljenim ciljem organiziranih v Socialistični zvezi. Potrebna je konkretna aktivnost delavcev, kmetov, strokovnjakov, vodilnih, znanstvenih delavcev v kmetijstvu in gozdarstvu ter ureditev nekaterih sistemskih vprašanj.

Ob oceni uresničevanja sklepov II. konference ZKS o kmetijstvu lahko ugotovimo, da ni potekalo po zeleni poti in dovolj hitro. Ob sedanjih akcijah lahko rečemo, da gre za nadaljnje uresničevanje sprejetih sklepov ter izvedbo zakona o združenem delu v neposredno prakso. To ni nova kmetijska politika, temveč gre za konkreten organiziran poglobljen pristop k agrarnemu kompleksu ter ugotovitvi, kako smo že do sedaj oblikovano kmetijsko politiko izvajali.

Pri analiziranju dosedanjih odnosov in razvoja poleg uspehov ugotavljamo tudi odklone kot posledico nasprotnih interesov, ki so jih imeli posamezniki, ki niso bili dovolj zainteresirani po vključevanju direktnih proizvajalcev kmetov v ustrezno samoupravo. Tudi kupoprodajni odnosi niso tega pogojevali, da ne omenjamo oddaljenosti, ki jo imamo v sedanjih organiziranosti.

Pri nadaljnjem izvajanju kmetijske politike si moramo tudi še naprej prizadevati širiti veliko socialistično kmetijsko proizvodnjo. Prav tako se moramo dogovoriti za nadaljnjo razširjeno vključevanje kmeta v družbeno kmetijsko proizvodnjo prek vseh različnih oblik njegovega sodelovanja.

Dosledno izvajanje zakona o združenem delu postavlja vrsto nalog, ki naj jih dosledno izpeljemo v prakso na osnovi dejanske analize stanja. Družbeno gospodarstvo mora postati vzor za dobro organizirano visoko produktivno smotno kmetijsko proizvodnjo, nosilci inovacij pri uveljavljanju novih tehnoloških rešitev bi morali v široki praksi sodelovati z zasebnim sektorjem. Zavzeti se moramo za dosledno oblikovanje temeljnih organizacij združenega dela v družbenih kmetijskih in gozdarskih organizacijah v skladu z zakonom o združenem delu, zagotoviti moramo dosledno izpeljavo dohodkovnih odnosov. Zagotoviti moramo oblikovanje in izvajanje planov ter usklajenih programov nadaljnega razvoja. Pri preobrazbi združništva moramo doseči, da zadruga resnično postanejo organizacije kooperantov.

Novi zakon opredeljuje mesto skupnih služb, ki so pogosto delovale v podjetniškem smislu. Notranja delitev dohodka mora biti urejena na način, da zainteresira kmeta za sodelovanje v proizvodnji, pri prodaji in v ustvarjanju dohodka.

Poleg ustrezne organiziranosti kmetijstva je treba zagotoviti tudi potrebni vliv potrošnika prek samoupravnih sporazumov in organizirane preskrbe z organizacijo ustreznih rizičnih fondov za premagovanje oscilacij, ki v proizvodnem ciklusu nastajajo. Še naprej je potrebno zagotoviti družbene napore pri vlaganju sredstev v modernizacijo kmetijstva, razširjanju zmogljivosti in povečanju produktivnosti. Brez investicij pa ni moč zagotoviti nadaljnega razvoja.

LOJZE HAJBAN

V LJUBLJANI ZBRALI 90 MILIJONOV DINARJEV POSOJILA VEČ, KAKOR JE BILO PREDVIDENO

KAM PRESEŽEK POSOJILA?

V viški občini naj bi s presežkom zgradili povezavo med Tržaško in Dolenjsko ter podvoz na Gregorinovi

V petih ljubljanskih občinah smo presegle vpis posojila za ceste za več kot 90 milijonov. V skladu s sprejetimi kriteriji, ki so jih sprejeli izvršni sveti občinskih in mestne skupščine, so predlagali, da bi ta denar porabili za izgradnjo nekaterih pomembnih prometnih objektov.

V viški občini bi tako dobili mestno cestno povezavo Tržaške in Dolenjske ceste z izgradnjo mostov čez Ljubljano in Mali graben. Ta povezava obeh vpadnic je za mesto velikega pomena, saj trenutno lahko vozimo le čez že tako ozek Karlovski most. Za to pa bi potrebovali 27 milijonov dinarjev.

Prav tako pa naj bi s presegom posojila za ceste zgradili tudi podvoz med Gregorinovo in Tržaško cesto pri viški gmaziji. Ta podvoz je pomemben za povezavo Šiške in Viča po Večni poti, ki naj bi jo asfaltirali. Gradnja tega prometnega objekta bi veljala 22,5 milijona dinarjev.

Več o objektih, ki naj bi jih zgradili s presežkom posojila za ceste, pa bomo pisali v prihodnji številki.

I. B.

Dom na Kureščku

IZ POGOVORA O AKTUALNIH VPRAŠANJH VIŠKEGA GOSPODARSTVA

STIMULIRATI PRODUKTIVNOST IN UVAJATI NOVE PROGRAME

Prvi rezultati gospodarjenja v letošnjem letu, pa tudi polletni niso bili ugodni. Po lanskim krizni situaciji in nekaterih rigoroznih ukrepih na področju gospodarjenja, ki so se jih večina tudi držali v delovnih organizacijah, so večina pričakovali v letošnjem letu malce »blazno klimo«, malce lažje pogoje gospodarjenja. To je marsikdo uspevalo, pa tudi upanja, da bo bolje, so bila preoptimistična zaradi česar so nekateri rezultati »presenetili«. Polotaj je bil sicer boljši kot prej, vendar niso bili doseženi rezultati, kakršne so optimisti pričakovali. Polotaj viškega gospodarstva se je tudi spremenil z zakonom o zavarovanju plači in zaradi tega prehoda na drugačno vrsto obračunov. To je povzročilo trenutna tržna nihanja, trenutne krize, ki pa so jih zdravi kolektivni brez težav prebrle, vsaj brez takšnih težav, ki bi jih ogrozile. Novi zakon je bil tudi omejen elastičnosti kako so se delovne organizacije sposobne prilagoditi spremenjenim razmeram na trgu in večina so delovne organizacije ta izpit tudi opravile. Prehod na novi način plačevanja in obračunavanja pa je pokazal v okolju delovnih organizacij samih tiste točke, ki šepajo, tiste točke, ki bi jih bilo treba okrepiti oziroma spremeniti. Torej je bilo to obdobje torej tudi značilno po indikatorjih, ki so pokazali, kje bi bilo treba ukrepati.

Za viško gospodarstvo je nasploh značilno, da je v letošnjem letu sicer v prvem polletju ob obračunu marsikod šepalo, vendar se je pokazalo, da je jedro delovnih organizacij zdravo, saj je ob devetmesečnem obračunu večina delovnih organizacij pokazala že pozitivne rezultate in o izgubah večina ni več sledu. V posameznih delovnih organizacijah je sicer že v posameznih enotah prisotna možnost izgube ali komaj shajanja s pokrivanjem izdatkov, vendar se je večina že prilagodila in uspešno posluša.

Viško gospodarstvo, posebej pa industrija je zašla v težave tudi zaradi strukture industrije same. Delovne organizacije, ki so zabredle v težave izdelujejo večinoma takšne izdelke, ki se jim potrošnik, bodisi kot posameznik, bodisi kot delovna organizacija-kupec sicer s težavo, vendar lahko odpove. Skratka niso življenjskega pomena, oziroma, če so že neobhodni izdelki, jih naročajo čim manjše količine in skušajo čim več privarčevati. Nekatera splošna recesijska gibanja v svetu in pri nas, pa po ponekod občina šele sedaj. Vse to se je odražalo v letošnjem letu v gospodarstvu viške občine. Nekateri vplivi bodo očitni tudi v prihodnjem letu, saj se posamezne delovne organizacije še ne bodo povsem opomogle in dosegle zaželjene ravni. Za to pa ni krivo le splošno stanje v gospodarstvu doma in v svetu, temveč tudi samo gospodarjenje, ki je bilo v nekaterih delovnih organizacijah v preteklosti slabo.

Kako smo letos uresničevali plan letošnjega leta, kako bo v prihodnjem letu in kako bo v srednjeročnem obdobju smo se razgovarjali s predsednikom izvršnega sveta občine Ljubljana Vič—Rudnik FRANCETOM MARTINCEM, načelnikom za gospodarstvo in članom IS JANKOM ŠOLMAJERJEM, podpredsednikom izvršnega sveta CIRILOM MARINČKOM in članom izvršnega sveta STANETOM GRČO.

FRANCE MARTINEC: »Za prihodnje leto bo značilno še izredno doledno stabilizacijsko vedenje vseh. To je nujno, če želimo doseči dobre rezultate in resnično »priti na zeleno vejo«. Stabilizacijsko vedenje je še vedno nujno, čeprav nekateri ne menijo, da je temu tako, ker je navidežno položaj boljši in je ponekod stabilizacijsko obnašanje že popustilo. Ko je začelo iti na bolje,« se jezi predsednik France Martinec, »so nekateri kar začeli pozabljati na stabilizacijo. Premalo so listali po akcijskih programih stabilizacije. Stabilizacija mora biti v prihodnjem letu še doslednejša kot letos, pa tudi za srednjeročno obdobje mora biti značilno stabilizacijsko vedenje. Stališče za izvajanje srednjeročnega programa je znano in smo v njem enotnega mišljenja, da je treba povzročiti stabilizacijske ukrepe do te mere, da bodo učinki resnični in ne le navidezni. Pri temu pa moramo sodelovati vsi.«

Na osnovi devetmesečnih rezultatov v letošnjem letu in na podlagi letošnjega razvoja ter vseh gibanj je treba ugotoviti tiste osnovne disproporce, ki že daljša povzročajo težave, ki jih tudi v letošnjem letu še vedno nismo uspeli odpraviti oziroma znežiti nadaljnja gibanja v povečevanju le-teh.

Nekaj je treba narediti v večini delovnih organizacij zaradi padanja produktivnosti in istočasne rasti osebnih dohodkov. Padec produktivnosti in visav in vis porast osebnih dohodkov, to ne gre skupaj. Pri zviševanju osebnih dohodkov je jasno čutili prisotnost socialnega elementa, ki vpliva na njih zvišanje. Osebnih dohodkov smo marsikdo zviševali zaradi zvišanja življenjskih stroškov. Osebnih dohodki pa morajo in smejo rasti le v odvisnosti od dviga proizvodnje oziroma produktivnosti, ne pa da prehitujejo ali pa da se celo gibljejo v nasprotnih smereh. Popuščanje na teh linijah vodi v nadaljnje disproporce. Tega pa si nikakor ne moremo in ne smemo dovoliti,« meni France Martinec.

FRANCE MARTINEC: »Naša velika odgovornost je tudi pri tem, da smo v preteklosti, pa to ne le letos ali lani, mogoče zanemarili stimulacijo na bazi delovnega učinka. Brez večjih izdatkov lahko trdimo, da so v mnogih delovnih organizacijah nagrajevali v zadnjem času vse manj po učinku, da so bile prisotne težnje, da se osebnih dohodkov ne bi bolj izenačili. To vodi k uravnoliki in kam to vodi, je jasno. To je znano, da uravnolika sploh ne spodbuja vlaganja naporov in da ob njej pada produktivnost.«

Procesa v smeri opuščanja nagrajevanja po učinku nikakor ne smemo dopustiti, ker to ne vodi dovolj v stimulacijo, ne vodi k večjim naporom, ki naj jih

France Martinec in Ciril Marinček (od leve)

vsak posameznik vložiti. Le s tem, da se bo vsak posameznik trudil, bomo lahko dosegli več.«

Podpredsednik izvršnega sveta CIRIL MARINČEK: »Naše temeljne vloge v prihodnjem letu bi razdelil v tri točke. Kot prvo moramo določiti območje membnot posameznih območij v občini in sicer v tem smislu kaj bomo gradili in kdo lahko kje gradi. Znano je, da v občini tega še nimamo pravega urejenega. Naša občina ima veliko površin, veliko še prostih površin in to prednost, ki jo kaže izkoristiti. To moramo storiti v prihodnjem letu, saj smo itak v zamudi, ker bi morali storiti že pred leti. Razdeliti je treba površine določiti, kje bo industrija, kje institucije, kje sole, kje stanovanja, kje trgovine. Neznana namembnost posameznih površin zavira razvoj tako industrije kot vseh ostalih objektov.«

Naslednje, kar moramo urediti, je komunalna. To je stara in občutljiva boleča točka viške občine. Viška občina ima namreč v Ljubljani najmanjši komunalni standard. Jasno mi je, da v prihodnjem letu ne bomo mogli le to urediti, vendar je v srednjeročnem obdobju nujno vse spraviti čim bolj v red.«

Kot tretje pomembno pri razvoju pa so razvojni programi vseh gospodarstev. Tu je treba panoge obravnati celovito, ne pa iztrgano iz okolja, ampak rama iz vsega gospodarstva.«

»V industriji se bodo morali ponekod odločiti za menjavo proizvodnih programov. Treba je pripraviti takšne programe, ki bodo rentabilni in ki bodo dejansko tekli, takšne programe ki so prilagojeni današnjemu času in potrebam. Obstoječe tovarne in obrate je marsikdo nujno potrebno modernizirati. Ti. Odločiti se je treba ponekod za novo politiko podjetja v vidu kapitala in intenzivnosti. Ob vsem tem pa pri industriji nikakor ne smemo pozabiti na onemnaževanje. Tega mora biti v prihodnosti čim manj, odločno pa manj tudi sedaj.« poudarja podpredsednik izvršnega sveta ter nadaljuje:

»V naši občini, ki ima še zelo veliko kmetijskih površin, moramo misliti na kmetijstvo in sicer je nujno potrebno razvijati organizirano blagovno proizvodnjo in podpirati razvoj specializiranih kmetij. Povezovati je treba kmetijstvo s trgovino, to na eni strani in na drugi strani s predelovalno industrijo. Pozabiti pa ne smemo tudi na kooperacijo in na združništvo.«

Pri komunalni pa veljajo naši osnovni poudarki električnemu omrežju, v stam, vodam, energetiki in kanalizacijskemu omrežju.

Povsem se strinjam s programom, da je treba na Viči narediti racionalne razporeditve oziroma sploh razporeditev zemljišče. Tudi je treba poudariti delovnih organizacijah, ko iščejo nove proizvodne programe, da se morajo opirati same na svoje lastne sile, ne pa iskati nekoga izven in ne kje zunanje ideje in pomoči. Podjetja pa vsaj nekatera nujno rabijo nove programe. Seveda pa jim je treba še vedno nuditi široko pomoč.«

Razveseljivo je in to je treba obdržati tudi v prihodnosti, da zaposlovanje uslo z vajat, temveč je dobilo ekvivalenco v povečani proizvodnji.«

»Pri zaposlovanju pa moramo misliti tudi na to, od kod dobimo delavca,« poudarja STANE GRČA, član izvršnega sveta. »Nova zadrega se namreč pojavi takoj, ko pripeljemo delavca od daleč oziroma sploh na novo, saj nima nikakršne osnove in mu jo je treba preskrbeti. Če pogledamo le en problem: stanovanja, pa bo vse jasno. To, da pridobivamo delavce od drugod, veliko stane.«

O produktivnosti pa mislim, da je treba poudariti, da pravo produktivnost mermiro z dejansko vloženim trudom.«

JANKO ŠOLMAJER: »V prihodnosti, tako v letu 1977, kot v srednjeročnem obdobju je treba izboljšati pogoje in s tem doseči višjo produktivnost. Letos je porast produktivnosti 1,5 odstotka, v srednjeročnem programu pa načrtujemo porast za 2,5 odstotka.«

Večkrat imamo pri vsem načrtovanju težave tudi z merili in kriteriji. V letu 1977 predvidevamo za 4 odstotke večjo proizvodnjo, več sredstev za razširjeno reprodukcijo in ne več porabi bomo za osebne dohodek in njih rast. Rast družbenega proizvoda predvidevamo v srednjeročnem obdobju za 5,8 odstotka letno. Veliko naporov bomo vlagali. Obnova za uspehe pa so kvalitetni programi, ki bi vnašali nekaj novega. Nujno je treba razvijati nosilce posameznih panog kot npr. TTL, Hoja, Ilirija-Vedrog itn.«

»Menim, da je treba poudariti, da v menjavni dela še preveč ločeno obravnavamo delavce v proizvodnji, ki iz svojih bruto osebnih dohodkov zagotavljajo denar, od vpliva, ki ga imajo ti na sfero skupne porabe. Sfera skupne porabe pripadajo s programi, na katere pa nima dovolj vpliva delavec, ki to financira. Usklajevati je treba možnosti s potrebami.«

»Pri integracijskih procesih smo nekoliko poenostavili posamezne stvari. Ne moremo se podjetja združevati zaradi modernosti združevanja, temveč po dohodkih,« pravi France Martinec.

»Drugo polletje je letos boljše kot prvo. Vendar nas to ne sme zavesti. So namreč še vedno problemi. V posameznih tovarnah programsko še niso dovolj obdelali svojih planov. Potem se pojavljajo nenadoma težave. Npr. v Utensilji bodo morali kmalu temeljito razmisлити, kaj bodo počeli. Njihovih izdelkov tektonična industrija glede na razvoj tekstilnih strojev kmalu ne bo več rabila, ali pa zelo malo. Ze sedaj tekstilna industrija, ki je v krizi, naroča le majhne in nujno potrebne količine in imajo zato včasih težave. Tudi v Hoji bodo morali razmisliti o obsejalnikih. Klasični obsejalniki nimajo bodočnosti in tam bodo morali nekakaj narediti. Najti bodo morali novo, drugačen program, ki jim bo zagotavljal bodočnost. Navedel sem le dva primera, jih je pa več,« ugotavlja predsednik.

Prihodnje leto bo torej po vseh kazalcih boljše kot letos, vendar to ne sme uspraviti, temveč mora biti obveza za še večje prizadevanje, da bi bili uspehi še večji, kot pa so pričakovali. To pa bo mogoče s stimuliranjem po učinku, saj se bo tako dvigovala produktivnost in proizvodnja.

Janko Šolmajer in Stane Grča (od leve)

»POSLOVNI REZULTATI SO ŠE BISTVENO BOLJŠI!«

O letošnjih gospodarskih uspehih, pa tudi neuspehih, so se zamislili takoj po prehodu na novi način obračunavanja in plačevanja računov v večini delovnih organizacij, saj je prehod pomenil tudi vnašanje novih elementov gospodarjenja. Na videz računovodska operacija je pokazala številne slabosti gospodarjenja in kolektivom omogočila, da so začeli bolj natančno zavedati v bistvo težav in jih tudi reševati. Kakšno je in kakšno bo gospodarjenje, kako je v razvojnih programih in kakšno so uspehi stabilizacijskih prizadevanj so bile teme, o katerih smo se pogovarjali z nekaterimi direktorji delovnih organizacij v občini Ljubljana Vič-Rudnik.

»Prvo polletje je bilo za nas neugodno, saj smo poslovali z izgubo. Do tega je prišlo zaradi novega načina gospodarjenja oziroma zaradi novih predpisov o obračunavanju. To se je pri nas na naročilnih poznalo, in mi smo bili v hipu ob posle,« pravi direktor SILVAPRODUKTA ADOLF BERNE. »Prodaja se nam je drastično zmanjšala in naročila so nam kar po vrsti stornirali. Našli smo se brez dela, saj so naročniki začeli zaradi novega načina obračuna in plačila varčevati kjer so le mogli. Zadeva se je popravila v tretjem četrtletju, ko smo uspeli nadomestiti izpad dohodka in smo sedaj že pozitivni. Dohodek, ki smo ga dosegli v tretjem četrtletju, je pokrnil vso našo izgubo. Sedaj smo tako res pozitivni, vendar je ostanek dohodka majhen. Če dam primer zakaj: za osebne dohodke damo 1,4 milijona din mesečno, za dajatve in vse vrste prispevkov pa 2,8 milijona din. Šele kar je nad vsem tem je naš ostanek dohodka, to pa veste, da je težko. Naše gospodarstvo je še vedno preobremenjeno.«

Letošnje leto bo v primerjavi z lanskim slabše, vendar so takšne primerjave vedno vprašljive in jih je treba videti v pravi luči. Lani je bilo za našo panogo konjunkturno leto. Leto 1974 je bilo poperčno leto in tedaj smo dosegli slabše rezultate kot letos. Torej napredek je. Lani je proizvodnja porasla za 43 odstotkov, kar je izredno.

Prihodnje leto nam obeta spet izredne rezultate, ker smo razvili ognjevarno iverico, in to bomo tudi že začeli plasirati. Do bo sicer bolj občutno šele kasneje. Tržišče ne bo problem, saj takšnega materiala manjka in bo povpraševanje. Na Zahodu že več let ne dovolijo gradenj nad 5. nadstropjem iz materialov, ki niso ognjevarni. Takšne predpise je pričakovati tudi pri nas in tu bo prišla na plan naša ognjevarna iverica.

Ob vseh teh obetih pa ne mislimo pozabiti na nadaljnje stabilizacijsko vedenje. Zmanjšali smo zaloge surovin na minimum, uvedli smo osem novih izdelkov in začeli sami proizvajati nekatere kemikalije. Te smo doslej uvažali. Dinarsko smo sicer izgubili, ker je proizvodnja mala in zato dražja, obenem pa smo devizno pridobili, tako da je vse skupaj že pametno in rentabilno,« pravi Adolf Berne.

»Pri nas smo se že zdavnaj pred stabilizacijskimi ukrepi vedli stabilizacijsko in to se je videlo tudi pri gospodarjenju. Nikoli nismo zašli v težave, tudi še tako ostri in restriktivni ukrepi nas niso nikoli ogrozili ali nam povzročili izgubo. Vedno smo pazljivo gospodarili in varčevali. Pojedli smo toliko, kot je bilo pametno, pa naši delavci imajo tako visoko stopnjo zavesti, da ni bila pri nas produktivnost nikoli problem. Zato tudi osebni dohodki niso problem in mi mislim, da se nikakršnih težav nimamo bati. V pisarnah pri nas nimamo ogromnega stabla, temveč le nekaj najnujnejših ljudi, pa vse lepo teče. Le delati je treba in težav sploh ni,« pravi direktor ELEKTROMONTAŽE JOŽE OREŠKOVIC. »Kaj naj rečem o naših letošnjih rezultatih? Zvenelo bo sicer hvalisavo, toda ne moremo stokati in grajati in lagati, da nam gre slabo, ko pa ne drži. Zelo v redu, odlično nam gre kot vedno. Spremembe na tržišču in v strukturi gradnje so sicer tudi nam prinesle neprijetne posledice, ker ne bomo dosegli plana, vendar tudi kaj dosti ne bomo zaostali. Zakaj ne bomo dosegli

plana? V času od kar smo načrtovali letošnje delo, se je na tržišču spremenila struktura gradenj. Na to mi ne moremo vplivati, vpliva pa to na nas. Struktura investicij se nanaša na to, da je manj industrijske gradnje in več stanovanjske. To pa se kaj hitro pozna, saj je stanovanjska gradnja precej cenejša in zato ne bomo dosegli kljub enakemu delu in prizadevanju takih rezultatov, kot bi jih pri industrijski gradnji.

Ostanek dohodka bo letos okoli 20 odstotkov. Drugo leto računamo na boljše. Mi si skušamo vedno ustvariti solidno zaledje, zalogo če tako hočete, pa ne izdelkov ampak finančno. Da je to dobro, se je pokazalo tudi pri gradnji naših novih prostorov. Vse smo zgradili sami s svojimi denarjem, brez posojil, čeprav je bila investicija za našo relativno malo kolektiv velika. Kratkoročno nam je poslovni partner res posodil nekaj denarja, pa smo že plačali, da bi pa kje iskali kredite, kot to počno drugi, ne, to pa ne!

Drugo leto bo še boljše. Zagotovili smo si že posle, saj imamo že več kot pol pogodb podpisanih. V programiranju pa bi morala dobiti svoje mesto tudi mala industrija in obrt, ki jo prevečkrat pozabljamo, čeprav kot vidite dobro gospodarimo.

ING. ANTON POČIVAVŠEK, direktor GOZDNEGA GOSPODARSTVA LJUBLJANA: »Pri nas je ena najvažnejših nalog v sedanjem trenutku samoupravna organiziranost. To pa je naša boleča točka že vrsto let, saj prihaja v kolektivno do zelo različnih interesov, ki so bili večkrat očitni tudi pri poslovanju, saj nismo dosegli rezultatov, ki bi jih lahko v pogojih dobrih odnosov sodelovanja vseh. Notranje probleme moramo sedaj čimprej rešiti, da se bomo jutri sposobni dohodkovno pogovarjati na zunanje.«

Naša delovna organizacija je razdrobljena na 20 enot.

Letošnji celotni dohodek bo slabši kot lanski. Glavni vzrok je temu žuza. Naša delovna organizacija gospodari z velikim delom gozdov, ki so zasebna last,« pravi ing. Anton Počivavšek, »in ker je bilo marca in aprila zelo slabo vreme, so kmetje malo sekali. To se pa takoj pozna. Jeseni bomo sedaj sicer nadoknadili delno splošniškari izpad, vendar realizacija količinske ne bo dosegla lanske. Stvari je treba namreč primerjati količinskih ne pa številčno, ko se lahko za številkami skriva marsikaj kot inflacijski vplivi, dvig cen itn. Potem

pa se nekateri hvalijo s številkami, resnično so še na slabšem kot prej, če se damo količinsko. Tega pa ni nočemo, temveč gledamo realno.

Obveznosti do kupecev (rudnikov, lesne in papirne industrije) bomo izpolnili. Prihodnje leto pa bo naša osnovna naloga pristop k povezovanju z lesno industrijo na osnovi novega zakona o združenem delu. Samo povezovati se je treba, se dejansko po koristnosti in dohodkovno, ne pa zato ker je moda. Povezovati se treba s tistim, ki dobavlja surovino in s tistim, ki mu prodajajo, ne pa kar vsi skupne odpira številne perspektive za reševanje težav pri organizaciji.«

»Naši rezultati niso pretirano lepi. Bodoimo iskreni in se ne izgovarjamo. V prvem polletju smo imeli izgubo in tudi sedaj ob devetmesečnem obračunu izguba še ni pokrita. Še vedno smo v minusu. Je boljše kot ob polletju, vendar izgube še nismo kljub trudu uspeli pokriti,« pripoveduje RADOVAN VRABL, direktor ISKRE HORJUL.

»Vzroki? Čisto enostaven in banalen vzrok: prodaja se je ustavila. Če prodaj, ne moreš zaslužiti in torej pozitivno poslovati, pa če še tako priča, delati in še tako veliko in dobro ustvarjaš. Toda nismo mogli prodajati, saj je bila pozna. Posebej je bilo kritično že v poletnih mesecih, saj se pri nas še ni začelo izboljševati kot v drugih panogah zaradi naše specifične proizvodnje.«

Prodaja se je sedaj izboljšala in ni več tako črn položaj kot je bil. Seveda pa se ne pomeni, da je dober, se pa izboljšuje. Upajmo, da bomo do konca leta izboljšali in pozitivno zaključili leto. Seveda pa če bomo v tem res uspešni, je težko reči, upamo pa.

Pri nas so zaradi zastoja v prodaji povečali zaloge. Stojimo pred obetami, uganoko, ko na eni strani hočemo in tudi povečujemo produktivnost in sicer zaloge, ki jih ne moremo prodati. S tem si povečujemo trenutno izgubo, sedanje stanje se marsikomu zdaj kot preprič z zdravdo pametno, pa ni tako. Kot pri drugem spet odprl, bomo prodajali. Dotlej pa moramo vzdržati.

Prihodnje leto bomo plasirali na tržišča nove izdelke, ki sicer še ne bomo popolnoma bistvenega premika v rezultatih prihodnjega leta, bodo pa zametki za prihodnje čase.

Pri nas je zelo pomembno varčevanje. To je osnova naših stabilizacijskih

prizadevanj. Varčujemo z zniževanjem stroškov, predvsem je to pri nas pri materialu. Material se stalno draži in tu moramo najti pogoje, ki nam zmanjšajo stroške, tu moramo skušati na ta ali oni način prihraniti.

TOBAČNA TOVARNA LJUBLJANA, direktor ING. JANEZ ČEMAŽAR: »Po številkah so naši letošnji rezultati ob tej ali oni periodi ugodni. Še dejansko po koristnosti in dohodkovno, ne pa zato ker je moda. Povezovati se treba s tistim, ki dobavlja surovino in s tistim, ki mu prodajajo, ne pa kar vsi skupne odpira številne perspektive za reševanje težav pri organizaciji.«

»Naši rezultati niso pretirano lepi. Bodoimo iskreni in se ne izgovarjamo. V prvem polletju smo imeli izgubo in tudi sedaj ob devetmesečnem obračunu izguba še ni pokrita. Še vedno smo v minusu. Je boljše kot ob polletju, vendar izgube še nismo kljub trudu uspeli pokriti,« pripoveduje RADOVAN VRABL, direktor ISKRE HORJUL.

»Vzroki? Čisto enostaven in banalen vzrok: prodaja se je ustavila. Če prodaj, ne moreš zaslužiti in torej pozitivno poslovati, pa če še tako priča, delati in še tako veliko in dobro ustvarjaš. Toda nismo mogli prodajati, saj je bila pozna. Posebej je bilo kritično že v poletnih mesecih, saj se pri nas še ni začelo izboljševati kot v drugih panogah zaradi naše specifične proizvodnje.«

Prodaja se je sedaj izboljšala in ni več tako črn položaj kot je bil. Seveda pa se ne pomeni, da je dober, se pa izboljšuje. Upajmo, da bomo do konca leta izboljšali in pozitivno zaključili leto. Seveda pa če bomo v tem res uspešni, je težko reči, upamo pa.

Pri nas so zaradi zastoja v prodaji povečali zaloge. Stojimo pred obetami, uganoko, ko na eni strani hočemo in tudi povečujemo produktivnost in sicer zaloge, ki jih ne moremo prodati. S tem si povečujemo trenutno izgubo, sedanje stanje se marsikomu zdaj kot preprič z zdravdo pametno, pa ni tako. Kot pri drugem spet odprl, bomo prodajali. Dotlej pa moramo vzdržati.

Prihodnje leto bomo plasirali na tržišča nove izdelke, ki sicer še ne bomo popolnoma bistvenega premika v rezultatih prihodnjega leta, bodo pa zametki za prihodnje čase.

Pri nas je zelo pomembno varčevanje. To je osnova naših stabilizacijskih

OB DEVETMESEČNIH REZULTATIH POSLOVANJA

OSEM MILIJONOV DOLARJEV IZVOZA

Rezultati gospodarjenja v občini Ljubljana Vič — Rudnik so ob devetmesečnem obračunu že bistveno ugodnejši kot pa ob polletju. Delovne organizacije so se že navadile in obračunski učinki in učinki, ki so ob prehodu na zavarovanje plačil slabo vplivali na rezultat so sedaj že mimo in gospodarjenje teče že dokaj normalno s prizadevanji čimbolj dvigniti produktivnost in seveda tudi proizvodnjo.

„Celotni dohodek je v primerjavi z lanskim letom s tem obdobjem porasel za osem odstotkov,“ ugotavlja Janko Šolmajer, načelnik oddelka za gospodarstvo. „Pri tem je opaziti dokaj ugodno rast celotnega dohodka v industriji, kar je za našo občino tudi izredno pomembno. Precejšnje odstopanje in padeč pa zasledimo v panogi obrtne. To je verjetno posledica manjšega števila naročil.“

Ekonomičnost poslovanja se je izboljšala za en odstotek. Dosežen dohodek je porasel za 13 odstotkov v poprečju. Najbolj je narasel v trgovini, za 23 odstotkov in najmanj v industriji — za tri odstotke.

Ob polletju je bilo v občini 43 delovnih organizacij, ki so prikazovale izgubo, ob devetmesečju pa le še 17 in to za 38 odstotkov manj kot v prvem polletju. Večina teh podjetij računa tudi, da bo do konca leta izravnalo izgubo. Izgubo so delovne organizacije izkazale zaradi nedoseženega dohodka, le pri HOJZ TOZD Velox zasledimo izgubo pri substanci v višini 1,2 milijona din.“

Neplačana realizacija viškega gospodarstva je znašala ob devetmesečnem obračunu dobrih 250 milijonov, kar ni malo. Družbeni proizvod je v tem času porasel za 16 odstotkov. Razdeljeni dohodek pa se je povečal za 13 odstotkov, torej je zaostajal za rastjo družbenega proizvoda, kar je tudi prav.

Dajate vse oblik se bistveno niso spreminjale, pomemben premik je viden le pri sredstvih za bruto osebne dohodke. Le-ti zajemajo v razdeljenem dohodku delež dobrih 60 odstotkov, medtem ko so lani zavzeli le 54,5 odstotka. To pa je hudo breme za delovne organizacije. Masa izplačanih osebnih dohodkov se je povečala za četrtino, pri tem pa je zaposlenost porasla le za 4 odstotke. Če k temu podatku primerjamo še produktivnost, ki je porasla za desetino, je očito, da je v dokajšnjem razkoraku s porastom osebnih dohodkov, ki so desegli nivo 3.897 din.

Istočasno pa se je ostanek dohodka zmanjšal za 12 odstotkov, torej imajo delovne organizacije manj dobička kot leto poprej. Ostanek dohodka pa ima

tudi v celotni strukturi dohodka procentualno bistveno manjši delež kot ga je imel leto poprej. Leto poprej je predstavljal ostanek dohodka še precej več kot četrtino v strukturi, sedaj pa komaj petino. Delovne organizacije torej poslujejo z manj dobička.

Zelo se je izboljšala likvidnost, ker se je vrednost terjatev znižala za 58 odstotkov, istočasno pa so se obveznosti do dobaviteljev zmanjšale za 86 odstotkov. Viško gospodarstvo je torej še vedno mnogo večji upnik kot pa do tedaj.

Zaloge so se povečale za 26 odstotkov, pri tem da gre tu predvsem za gotove izdelke, se za zaloge le teh porasle za 54 odstotkov. To pomeni, da so delovne organizacije prej imele na zalogi surovine ali polizdelke iz teh ali onih vzrokov, medtem ko sedaj ne morejo prodati svojih izdelkov.

Visok porast družbenega proizvoda in vseh kazalcev vezanih za družbeni proizvod je treba gledati v luči valorizacije osnovnih sredstev, saj je to nedvomno posledica le tega, saj so morale delovne organizacije po letošnjih predpisih to valorizacijo vse po vrsti narediti.

Problem so ponekod trajna obratna sredstva, ki jih primanjkuje. Najbolj očitno pomanjkanje je v TTL — TOZD Tobak ter v Iskri TOZD SEM.

Viško gospodarstvo je letos izvozilo v prvem polletju za skoraj devet milijonov dolarjev, kar je nedvomno izredno pozitiven rezultat. Izvozilo je tako za več kot polovico kot lani v tem obdobju. Ta izvoz predstavlja tudi lepo prekoračitev plana za letošnje polletje. Posebej razveseljivo je, da je večino tega (več kot osem milijonov) izvozilo šlo na konvertibilno tržišče. Uvoz pa je bil v tem času vreden šest milijonov dolarjev in je usklajen s planom.

Največji izvozniki v devetih mesecih so bili Hoja in Iskra TOZD Elektrooptika. Hoja je povečala v primerjavi z lani svoj izvoz za 264 odstotkov, Iskra TOZD Elektrooptika pa celo za 366 odstotkov.

Najvišji osebni dohodki so bili v devetih mesecih v družbenih in državnih službah, kjer so dosegli poprečje 5.148 din, najnižji pa v gozdarstvu kjer so desegli le 3.626 din. Tako industrija ni več na zadnjem mestu, kot je bila lani. V gospodarstvu so bili osebni dohodki v poprečju 4.058 din, v negospodarstvu pa 4.871 din. Poprečni osebni dohodek pa je bil v občini 4.322 din.

Adolf Berne

Jože Oreškovič

Ing. Anton Počivavšek

Radovan Vrabl

Ing. Janez Čemažar

Janez Pečnik

Srečo Žerjav

Ing. Miro Repič

Pogovarjal se je in fotografiral: MILOVAN DIMITRIČ

KAJ OB LETOŠNJEM PRAZNOVANJU DEDKA MRAZA?

OTROKOM SAMO NAJBOLJŠE

Izhodišča, ki jih upoštevajo pri novoletnem praznovanju otrok in dedku Mrazu

Novoletna praznovanja otrok in praznovanje dedka Mraza naj bi imela tisto vsebino, ki je primerna za naš družbeni trenutek in samoupravno socialistično naravnost družbe, za oblikovanje našega mladega rodu, vsebino, ki bo krepila in zlahkala ustvarjalnost, domišljijski svet otrok in v oblikah zdravega razvedrila vršila svoje vzgojno poslanstvo. To so tiste vzgojne in kulturne vrednosti, ki tudi danes našega človeka vzpodbujajo k mislim, delovnemu naporu svojega družbenega življenja in k nenehnemu poglobljanju medčloveških odnosov v naši socialistični samoupravni družbi.

Novoletno praznovanje otrok pomeni za otroke željo po igri in doživljanju lepega, vrednega in razveseljivega. Predšolskim otrokom smo odrasli poklonili pravično osebo dedka Mraza, ki ima podobo dobrohotnega očanca (po Gasparijevi prisposobi) in ki tako čudovito razvname čustva in predstave najmlajših ter jih uči razlikovati dobro od slabega.

Šolski otroci, ki so prerasli pravični svet, pa doživljajo dedka Mraza in novoletno praznovanje drugače. Radi se povesele v svojem kolektivu, radi so de-

ležni ljubezni, pomoči in pozornosti odraslih, pripravljani pa so tudi presojati svoja in ravnanja odraslih ter načrtovati sklepe in ravnanja za prihajajoče novo leto.

Odrasli smo namenili novoletno praznovanje in dedka Mraza otrokom. Zato smo ga dolžni pripraviti tako, da bo prispeval k vzgojnemu oblikovanju in razvedrilo otrok. Ustvarimo pravično vzdušje malim otrokom, starejšim pa pomagajmo, da sami sebi in mlajšim vrstnikom priredijo bogat in vesel novoletni praznik — doma, v šoli, v krajevni skupnosti.

Mlademu rodu ni vseeno, kakšno novoletno ozračje, veselje in delovna volja vladajo med odraslimi. kajti njihova ravnanja so jim vzor. Zato smo dolžni, da jim ga ob takšnem prazniku, pa tudi vsak dan znova bogatimo z etičnimi in kulturnimi vrednotami.

IZHODIŠČA, KI JIH UPOŠTEVAJMO PRI NOVOLETNEM PRAZNOVANJU OTROK IN DEDKU MRAZU

Novoletni praznik in dedka Mraza moramo približati **vsem otrokom** in poskrbeti, da bo **vsak otrok** deležen radosti novoletnega praznovanja. Zato morajo poskrbeti dom, VVZ, šola in druge otroške ustanove, društva in družbene organizacije, delovne organizacije in krajevne skupnosti.

— Ne pozabimo, da je doživljanje dedka Mraza pri majhnih otrocih drugačno kot pri starejših.

— Ne razvajajmo otrok, sebe in naših najbližjih s predragimi darili.

— Poudarek naj bo na vsebini, na notranjem doživljanju vrednostnih sporočil, ki jih prinaša novo leto.

— Dedka Mraza bodo otroci doživljali v otroškem kolektivu, VVZ, v šoli in družini. Predšolske ustanove, ki so za to najbolj usposobljene, bodo organizi-

ROK GLIHAR, 6 let: Dedka Mraza sem prvič videl v Študentskem naselju v menzi, kjer smo imeli praznovanja ob novem letu. Dal mi je igrače. Letos pa mu bova z mamico napisala pismo za novo darilo. Želim si, da bi mi prinesel letalo.

MATEJA LORČIČ, 6 let: Dedka Mraza sem prvič videla lani, ko mi je prinesel lego kocke. Letos pa bova z bratcem v Kamniku. Upam, da nama bo tudi letos prinesel lego kocke, ker je lanske bratce že skoraj vse izgubil.

SIMONA ZORMAN, 6 let: Dedek Mraz me je prvič obdaroval v očkovi službi. Takrat mi je dal punčko in obleke zanjo. Letos pa sem mu s pomočjo mame pisala, da naj mi prinese dudko, dojenčka in pralni stroj. Kaj mi bo prinesel, pa ne vem.

BREDA PIVKO, 6 let: Lani smo v vrtcu narisali tisto, kar smo si najbolj želeli za novo leto. Tako sem od dedka Mraza dobila lego kocke in pižamo. Takrat mi je tudi rekel, naj mu kaj zapojem, pa sem mu rekla, da mu bom rajše drugo leto. Letos pa si želim samo punčko.

rale praznovanja za svoje varovance in za vse druge otroke v krajevni skupnosti. Za vse predšolske otroke v krajevni skupnosti organizirajmo praznovanja s pomočjo VVZ, šole in DPM.

— Potrebno je organizirati čimveč javnih prireditev za vse otroke. V mestu bi bil umesten spreved dedka Mraza s spremstvom, ki je tako za otroke kot odrasle mikavna prireditev. Za praznično okrasitev VVZ, šol in krajevnih skupnosti naj sodelujejo tudi pionirji in mladina.

— Družbena sredstva naj se stekajo v **skupni sklad krajevne skupnosti**, s katerim naj upravlja že prej omenjeni koordinacijski odbor. Z njim naj se financira celotni program praznovanja, glavni del sredstev pa naj se porabi za nabavo kolektivnih daril otroškim kolektivom: igral in drugih pripomočkov, ki bodo služili za igro, razvedrilo in delo celotnemu otroškemu kolektivu VVZ, šole ali drugim skupnim prostorom v krajevni skupnosti (športni rekviziti, televizor, diaporojektor, fotolaboratorij, tehnične igrače, kolekcija mladinskega tiska za celo leto itd.).

Torej tista kolektivna igrala in pripomočke, ki bogatijo in ustvarjalno razvijajo kolektivne igre in skupna interesna spoznanja otrok. To vsklajeno ravnanje bo preprečilo, da bi otroci tekali iz ene ustanove v drugo, dobivali cenene pakete in bili opeharjeni za čustveno doživetje ter kulturne vrednote.

— **Delovne organizacije** naj sredstva, ki jih drugače namenjajo za darila otrokom svojih delavcev, **tudi prispevajo v skupni sklad**. Tako bodo najbolj koristno prispevali k skupnemu programu novoletnega praznovanja vseh otrok. Delovne organizacije pa naj bi tudi poskrbele, da bi se otroci pred novim letom seznanili z delom, ki ga opravljajo njihove organizacije in z rezultati tega dela, oziroma proizvodnje. Takšno seznanjanje pa zahteva sodelovanje vzgojnih organizacij.

— Društva prijateljev mladine so že vrsto let osnovni nosilci in iniciatorji novoletnih programov otrok. Zato morajo najti metode in oblike za usklajeno sodelovanje vseh dejavnikov v krajevni skupnosti in občini ter skupno in usklajeno načrtovanje praznovanja dedka Mraza. DPM so del angažirane fronte Socialistične zveze na vzgojno-izobraževalnem področju, zato je prav, da Socialistična zveza, kjer DPM niso tako vplivna, pomaga s svojim političnim vplivom društvom prijateljev mladine in drugim dejavnikom za čimboljše izpeljavo teh nalog.

Uresničimo ob novem letu akcijo: **»OTROKOM SAMO NAJBOLJŠE«**. Dobro igrače, dobro slikanico, dobro knjigo, dobro prireditev in razvedrilo. Vse to v zdravem vzdušju medčloveških, socialističnih odnosov v družini in družbi.

OB DARITEV OTROK V TOZD INŠTITUT ZA PRENOSNO TEHNIKO »ISKRE«

Predsednika sindikata Iskrinega TOZD Institut za prenosno tehniko Franca Kmetiča smo povprašali, kaj se pri njih pripravlja za novo leto in obdaritev otrok zaposlenih. Na naše vprašanje je odgovoril:

»V mesecu decembru bomo obdarili okrog 350 otrok. K akciji so pristopile vse družbenopolitične organizacije v TOZD. O organizaciji dedka Mraza smo razpravljali na izvršnem odboru sindikata, kjer smo se dogovorili, da obdarimo otroke le v okviru naše TOZD. Kajti izkušnje so pokazale, da je treba različne proslave organizirati internio, ne glede na enotnost TOZD v naši zgradbi, kajti ob takih priložnostih in organiziranju skupnih proslav ni prave naklonjenosti med njimi.

Krajevna skupnost nam je sicer sugerirala, da naj bi sredstva, namenjena za obdaritev otrok, združili v okviru KS, vendar smo mnenja, da tako ne bi imeli pravega pregleda nad temi sredstvi. To je eno. In drugo, menimo, da če gradimo vse na mladini, potem moramo izkazati skromno pozornost našim otrokom v okviru TOZD, kjer smo zaposleni. Program, ki smo ga za to priložnost pripravili, vsebuje tudi otroško igrice, ki jo bodo zaigrali dijaki višje gimnazije.

Pri izbiri primernih daril bo sodelovala psihologinja svetovalka. Starost otrok je od dveh do deset let in letom primerno bo potrebno najti darilo. Darilne pakete bo pripravila mladinska organizacija.

Naj povem še to, da imamo pokroviteljstvo nad vzgojno varstvenim zavodom Malči Belič, tako da istočasno pripravljamo darilne plakete ali finančna sredstva (odvisno od dogovora) za obdaritev teh otrok.

IGOR KREVL

NAGRADE IN PRIZNANJA ŠOLARJEM

Dobili so jih za najboljše naloge in likovne izdelke na temo NOB

Katero so tiste svetle vrednote in pridobitve našega narodnoosvobodilnega boja, katerih poslanstvo in tradicije je potrebno še posebej negovati, da jih mladi danes in jutri ne bodo pozabili, o tem je na proslavi ob Dnevu republike mladim šolarjem spregovoril predsednik občinskega odbora ZZB Stane Vrho-

vec. Šolarji sami pa so dokazali, da znajo ceniti in spoštovati žrtvovanja in boji proti okupatorju, kar s svojimi deli, proslava je bila namreč namenjena tistim učencem višjih osnovnih šol, ki so se uvrstili natečaja za najboljši spis in likovni izdelek na temo obujan dogodkov NOB.

Ob tej priložnosti je bilo podeljenih 30 enakovrednih knjižnih nagrad (nekaj izmed teh objavljamo na straneh našega glasila) za najboljše dosežke, ostali udeleženci natečaja pa so dobili sicer simbolično a enkratno darilo — ponatis prve slovenske partizanske pesmarice. Prisrčen kulturni program pa so pripravili gojenci zavoda za slepo in slabovidno mladino.

Razmišljanje ob spomeniku NOB

Če pomislimo nazaj — na drugo svetovno vojno, nas obide nekakšen strah, ko se spomnimo milijonov človeških žrtve, ki jih je zahtevala svoboda. Postavili smo jim spomenike. Veliko je pogrešanih, za katerih grobove ne bomo nikoli zvedeli. Na tisoče jih je ostalo v taboriščih. Mnogo jih je bilo ubitih, drugi so umirali od mučenja in lakote. Zelo velik spomenik padlim žrtvam je postavljen na Rabu. Tam je zakopanih na tisoče naših očetov in bratov. Nekaj se jih je vrnilo domov. Največ jih je tam umrlo od lakote. Ko si ogleduješ tisto pokopališče in lepo urejene grobove, te nehoti obide žalost.

Nikoli več ne smemo dopustiti tujcem, da bi nam odvzeli, kar so nam priborili naši očetje in bratje. Borili se homo proti vsakemu sovražniku naše lepe domovine.

MILENA NOVAK,
6. a. O. Š. DOBRAVA

Kurirček

Zgodaj zjutraj se kurir zbudi in v hosto temno odhiti. V torbici kurirski pošto nosi, in za priznane po vaseh še hrane pros.

Po obronku gozda že hiti. Po dolini mirno reke tečejo, poti. Čez most nevarni se spusti, da čimprej se izogne sovražnikovi pasti.

Nekoč kurirček je prepozen bil, zlobni Nemeč ga je ubil, krogla mu srce prebila, s krvjo mu rano je zalila

IRENA KUMAR,
5. A RAZRED

»Trpeči in ranjeni«, Nevenka Pleško, OŠ Brezovica

Najbolj mi je ostalo v spominu

Od konca vojne je minilo že trideset let. Sama je nisem doživela, zato sem si dogodka slikala zelo površno. Ob pripovedovanju starejših sem si mislila, da mogoče malo preveč poudarjajo trpljenje med vojno. Najbrž sem bila še premlajna za bolj zrelo razmišljanje. Vse moje ravnodušno gledanje na vojno leta se je spremenilo nekega dne v koncentracijskem taborišču v Dachauu.

Ko smo prišli do Münchna, nismo vedeli, kam naj bi se obrnili. Povprašali smo ljudi, toda nihče nam ni hotel ničesar povedati. So se ti ljudje stramovali dejanj svojih prednikov? So poskušali prikriti zločine prejšnje generacije? To pričanje se mi je še bolj urdilo, ko sem zagledala taborišče. Dedek, ki je bil z nami, je vzkljnil: »Saj niso ničesar obnovili!« Res, pred nami je ležalo taborišče, stražni stolpi na vogalih, vmes pa je bila napeta za moža visoka žica. V tej ogradi je moral dedek preživeti res strašne trenutke, saj ni je že pogled vzbujal mravljinice.

Najprej smo odšli v zgradbo, kjer je bilo polno fotografij. Na njih si videl žive okostnjake, oblečene v cape, ki so hodili stali v vrstah, bodisi uživali skromno hrano. Dedek mi je povedal, da so uživali nekakšno čorbo, v kateri je plavalo nekaj krompirčkov. Vseh slik si sploh nisem ogledala ker je bilo preveč grozno gledati kupe ljudi, ki jih je bila sama kost in koža.

Odšla sem pri barakam. Tam so v vrsti stali pogradi s slamnjačumi. Te so bile najbrž nove, saj mi je dedek povedal, da so bile gnile in smrdljive, da nisi vedel ali bi legel ali bi samo gledal in stal. Po vročem pesku sem odšla proti krematoriju. Ob tem sem se spomnila na jetnike, ki so tudi po pet ur stali na vročem soncu. Kdor je omahnil, so ga kar pokosili s strojnimi. Tako so dobili prostor za nove priselce, ki so kar naprej prihajali. Pa še tako so bile barake napolnjene do vrha. Ob krematoriju sem sedla na klopi in se zamislila. Tu so torej sežigali še naprej žive ljudi. Ko so popadali na delu, so jih takoj sežgali, ne da bi pogledali, če so mogoče še živi.

Pa še sami interniranci so jih morali vlačiti do krematorija. Kako se je počutil nekdo, ki je vlekel svojega tovariša, ki mu je mogoče celo pomagal, ko je bil bolan! Mogoče ga je prosil za kozarec vode, pa mu ni smel pomagati, drugače bi ga ustrelili. Stražarji pa so kar mirno gledali vse to, ne da bi se v njih vzbudil vsaj kanček usmiljenja.

Lahko razumeš vojake na fronti, ki so ubijali, ker so pač morali, drugače bi drugi pobili njih. Ne moreš pa razumeti, da lahko človek brezčutno gleda, kako zverinsko mučijo sočloveka. Take misli so mi rojile po glavi še vso pot domov, nistem pa mogla najti odgovora kljub vsem razmišljanjem.

Ljudje, ki so seznanjeni z grozotami, ki so se dogajale v preteklosti, nikakor ne bi smeli ponovno zaneti spopadov, posebno ne zaradi kakih norih idej posameznikov. Hitlerjeva misel, da bi osvojil ves svet, je najbrž že bila neko sanjarjenje, ljudje pa bi morali prej ugotoviti, da je vse skupaj nesmiselno.

MARJANA SIMČIČ 7. B

Snežana Gradišar, 6. b, OŠ Vrhovci

IZKUŠNJE CELODNEVNE ŠOLE NIČ VEČ DOMAČIH NALOG

Letošnje šolsko leto je že naše drugo leto, ki ga pričenjamo v celodnevni šoli na Dobrovi. Poldrugo leto izkušenj ob novi organizacijski obliki in novi vsebini dela nam je omogočilo, da smo začeli tokrat dobro pripravljeno ter smo si zato zastavili bogat in pester delovni načrt.

Ob tem smo seveda želeli, da kar najuspešneje uresničujemo tiste cilje, ki so v celodnevni šoli prisotni in zaradi katerih smo to obliko dela v naši osnovni šoli tudi pričeli razvijati. Ena izmed naših pomembnih nalog je brez dvoma zmanjševanje socialnega razlikovanja z ustvarjanjem enakih pogojev za delo ter za maksimalen razvoj vsakega posameznega otroka.

Ze drugi smo letos uspešno uresnili zahtevo »vse šolske potrebščine v šoli«. Res je, sicer, da šolskih potrebščin ne dajemo brezplačno, ker pač zanje še nimamo potrebnih družbenih sredstev, smo pa na željo staršev prevzeli vso skrb za učbenike in druge potrebščine ter jih skupaj nabavili.

Naši učenci so že prvi šolski dan prišli v šolo brez šolskih torbic. Vsak otrok je prinesel s seboj le tri stvari: copate, telovadno obleko in peresnico. Vse druge šolske reči je pravočasno kupila šola. Učitelji so po temeljitem pomisleku predlagali, kaj učenci za nemoteno delo v posameznem razredu potrebujejo. Ob nakupu smo izbirali predvsem kakovostne ter za šolo najbolj primerne in uporabne šolske potrebščine. S takšnim načinom oskrbe smo staršem prihranili precej denarja, saj so novinarji izračunali, da slovenski šolar to šolsko leto stane od 800 do 1000 din, odvisno od razreda, ki ga obiskuje, od »debeline učbenikov« ter od standarda posameznih družin.

Iz izkušenj pa vemo, da se ob takšni organizaciji in skupni nabavi, pri kateri je najpomembnejša še uporabnost, ti stroški zmanjšajo tudi za polovico izračunane vsote. Pomemben pa je tudi prihranek pri času, ko staršem ni potrebno po nakupih v mesto, ko ni potrebnega čakanja in negodovanja.

V naš delovni dan smo letos vnesli tudi majhno spremembo. Nekateri starši naših najmlajših učencev so izrazili željo, da bi imeli ti otroci krajši delovnik, ker prihajajo domov zelo pozno in včasih pretrujeni, večina pa ima tudi v neposredni bližini doma ustrezen prostor za igre, kjer se lahko sprostijo in igrajo. Naši učenci domujejo namreč v okolju, kjer je za igro na travnikih in gozdnih površinah dovolj prostora. Predlog staršev smo zato dobro premislili, iskali najboljše možnosti in končno tudi na predlog strokovnih služb zavoda za šolstvo skrajšali učencem od 1 do 3 razreda delovni dan za eno šolsko uro. Ti učenci so v času, ko prihajajo njihovi starši iz delovnih mest v Ljubljani domov že doma. S skrajšanjem dnevnih obveznosti učencev smo skrajšali predvsem število ur rekreacije.

S takšnim spremenjenim delovnim dnevom se je moral spremeniti tudi vozni red šolskega avtobusa, ki vozi učence po pouku domov v tri smeri. Po razgovoru s predstavniki Viatorja smo le našli najustreznejši povratek najmlajših učencev z avtobusom domov. V izjemnih primerih pa mlajši učenci v šolskem varstvu počakajo svoje starejše brate in sestre ter se skupno z njimi vračajo domov eno uro kasneje.

Prehrana šolarjev je naša velika skrb. Otroku potrebuje za normalno delo v šoli in za svoj telesni razvoj ustrežno prehrano. Na šoli pripravljamo dnevno po tri obroke. Zajtrkujejo le mlajši učenci, ki so tudi prvi v šoli, ker jih starši ob svojem odhodu na delovno mesto pripeljejo v jutranje varstvo že kmalu po peti uri zjutraj. Vsi učenci dobijo v šoli malico, večina pa tudi kosilo. Domov odhajajo v popoldanskem odmoru na kosilo le učenci, ki stanujejo v bližini šole. Stroški za šolsko prehrano obremenjujejo starše, višina prispevka pa je odvisna od osebnih dohodkov staršev, od števila neposkrbljenih družinskih članov. Prav zato mnogi starši prosijo za regresiranje šolske prehrane. Ta vprašanja urejuje posebna komisija za šolsko prehrano, ki jo je imenoval svet šole. Tako zberemo skupno le 75 odstotkov potrebnih sredstev za prehrano naših učencev. Manjka nam torej 25 odstotkov sredstev, ki jih mora najti in prispevati družbena skupnost, da lahko našim šolarjem pripravimo skoti celo šolsko leto ustrežno prehrano.

Tudi v tem šolskem letu smo vključili v neposredno delo z učenci več staršev. To so starši in občani, ki radi delajo z otroki, ki svoje znanje in sposobnosti radi uporabijo tudi pri delu z učenci. Tako so mnogi starši in mladinci izredno prizadevni pri delu v taborniškem odredu, nekateri so mentorji v šolski zadrugi, pri gasilski pionirski četli ali mentorji in sodelavci v drugih dejavnostih naših učencev.

Učenci imajo te sodelavce in občane radi, saj prinašajo v šolo svežino in življenje iz okolja, v katerem živijo in prinašajo spoznanja iz delovnega področja, kjer se poklicno udeležujejo. Želimo le, da v takšno delo vključimo čimveč staršev, mladincev in vseh tistih krajanov, ki jih delo s šolsko mladino veseli. Delo in življenje učencev in učiteljev v celodnevni šoli tvori pouk, samostojno učenje, interesne dejavnosti in prosti čas z rekreacijo. Samostojno učenje je bilo prava novost, zdaj ga že dobro poznamo. To je tisti del našega vzgojno-izobraževalnega procesa, ko učenci utrjujejo, ponavljajo in uporabljajo pridobljena spoznanja, pišejo vaje in naloge, se učijo ob učbeniku, slikah, skicah in drugem. Včasih so to delo opravljali doma in smo mu rekli pač »domače naloge«. Teh zdaj ni več. Učenci prihajajo v šolo in odhajajo iz nje brez vseh šolskih reči. Odhajajo, ko opravijo vse zadolžitve tistega dne. Naši učitelji so pri samostojnem delu prisotni, da po potrebi učencem svetujejo, jim pomagajo, pripravljajo zanje ustrezne naloge in vaje, zbirajo ob sebi učence, ki se težje učijo ter jim pomagajo.

Tudi rekreacijo in prosti čas učencev smo v letošnjem šolskem letu dobro načrtovali, zato bo vsak učenec vsak dan teloval vsaj eno uro, bo na svežem zraku in se razgibal. V svojem prostem času, ki ga v šoli ima, pa bo lahko poslušal glasbo, se igral v prostoru s prijateljem, ki ga bo sam izbral. Trikrat tedensko se bodo vsi učenci hkrati vključevali v delo v krožkih. Tam se bodo zbirali po svojih sposobnostih in interesih in tudi po medsebojnem tovarštvu.

V naši šoli bo letos delalo in živelo z učenci 28 učiteljev. Vsi vemo, da je naša odgovornost za znanje in uspeh zelo velika, prav ob tem pa prevzemamo nase tudi del vzgojnih nalog. To vemo, zato si bomo prizadevali, da bomo v svoje delo vložili kar največ svojih sposobnosti in nekoliko dobre volje. Za te učitelje pa bomo morali tudi v prihodnje nekoliko bolj poskrbeti in prisluhniti tudi nekaterim njihovim neresenim vprašanjem. Eno je brez dvoma najpomembnejše in to je stanovanjsko vprašanje prosvetnih delavcev.

Začeli smo torej dobro. Starši, učenci in učitelji smo se že srečali na skupnih sestankih, kjer smo spoznali svoje delovne načrte za to šolsko leto. Hkrati smo tudi vsi izrazili svojo pripravljenost, da ob prostih sobotah s prostovoljno delovno akcijo pomagamo dograditi šolske rekreativne površine.

Se to: šola dela v dveh šolskih poslopih. Ena šola je stara, a obnovljena, druga je nova in smo se vanjo vselili pred dvema letoma. Lepa je, sončna in svetla in radi jo imamo. Zgrajena je bila iz prvega samoprispeljka občanov Ljubljane.

HEDVIKA LEŠNIK

MLADI ZA NAJMLAJŠE

»Če ne moremo z denarjem, bomo pomagali z rokami.« je rekel brigadir, ko smo obiskali mlade, ki so v Krimski ulici urejevali otroško igrišče. V soboto 13. novembra so se namreč pred krajevno skupnostjo Kolezija zbrali mladi, ki živijo na tem terenu in s krampi ter lopatami odšli na križišče Krimske in Ceste v mestni log.

Otroci v tem okolišju se igrajo v blatu na tesnih dvoriščih in na pločnikih blizu avtomobilskih koles. Hišni svet za območje krimske ulice se je zato odločil, da uredijo primerne objekte za razvedrilno otrok in starejših občanov, ki prav tako nimajo primerne prostora, kjer bi posedeli na svežem zraku. Zato so zbrali enkratni prispevek v skupni višini 18.000 dinarjev. Krajevna skupnost pa je primaknila še preostala potrebna sredstva za izgradnjo in ureditev okolice. Za igrišče namreč potrebujejo 50.000 dinarjev.

Solidarnost mladih za najmlajše

Svoj delež je primaknila tudi mladinska organizacija. Seveda ne v denarju, saj jih tare problem financiranja, temveč v delovni sili. Okoli 60 mladincev je v enodnevnih akcijah uredilo zelenice in nasadilo živo mejo okoli igrišča. Število je presenetljivo veliko. »Zavedamo se, da gradimo zase, za svoje mlajše bratce in sestrice ter za dedke in babice,« so mi razložili tako množičen odziv mladih iz vse krajevne skupnosti Kolezija.

Hišni svet za območje Krimske ulice bo organiziral na igrišču tudi varstvo najmlajših. To delo naj bi opravljale nekatere gospodinje iz bližnjih hiš in najmlajši ne bi bili več prepuščeni sami sebi. Svoj prostorček pa bodo tu našli tudi starejši občani, saj nameravajo zanje postaviti nove klopi. Pobuda hišnega sveta, ki deluje šele dve leti in odziv nanjo med občani je prav gotovo vreden pohvale. Prepričani smo, da primer ne bo ostal osamljen.

IVO BREČIČ

PROTESTNO ZBOROVANJE V POLHOVEM GRADCU

29. septembra 1976 — na dan pionirjev — smo imeli na šoli pionirsko konferenco. Udeležili so se je tudi člani ZZB NOV in predstavniki podjetja Hoja. Za zaključek smo člani zgodovinskega krožka in kluba OZN pripravili protestno zborovanje proti ravnanju avstrijskih oblasti do Slovencev na Koroškem in gradiščanskih Hrvatov.

V nekaj besedah smo opisali zgodovino koroških Slovencev in prikazali, kako so pridobivali ljudi za plebiscit leta 1920, ki se je iztekel v veliko škodo Slovencev, ki so ostali v Avstriji.

Za koroške Slovence so se tako začela črna leta. Zaman je žrtvoval svoje življenje poročnik Malgaj.

Leta 1942 se je na Koroškem, v srcu rajha, pričelo narodnoosvobodilno gibanje. Prav tu so se odvijali poslednji boji v drugi svetovni vojni, ko so naše zmogovite armade potokle nemško vojsko. Toda naša vojska se je morala s tega ozemlja kmalu umakniti, ker so velesile odločile, da bodo Avstrijo obno-

vile v starih mejah in se je Avstrija v posebni pogodbi obvezala, da bo spoštovala pravice manjšin, se odpovedala nacistični preteklosti in postala zgledna država.

Toda kaj je za Avstrijo ta pogodba? Kaj 7. člen? Najbrž le kos nepotrebne papirja, saj pogodbo le malo upošteva.

Zadnje čase spet oživljajo nacionalistične organizacije in na Koroškem so njihova glavna tarča Slovenci.

Tako je avstrijska vlada celotni svetovni javnosti v brk 14. novembra izvedla štetje Slovencev in Hrvatov, ki pa se na srečo ni končalo tako, kot so si predstavljali.

Obsodili smo tako zatiranje manjšine in poslali na Ambasado republike Avstrije 11000 Beograd, Sime Majkovića 2 naslednje protestno pismo:

Pionirji osnovne šole Dolomitski odred Polhov Gradec, zbrani na pionirski konferenci in protestnem zborovanju dne 29. 9. 1976 podpiramo prizadevanje naše manjšine v Avstriji za priznavanje njene pravice iz člena 7 državne pogodbe in obsojamo nameravano preštevavanje Slovencev. Stojimo na strani naše manjšine in njenih pravičnih zahtevah po dokončni ureditvi njenega statusa v Avstriji.

Na koncu pisma se je v imenu vseh pionirjev podpisal predsednik pionirske organizacije David Letnar.

JELKA BOŽNAR,
zgodovinski krožek osnovne šole Dolomitski odred Polhov Gradec

S TABORNIKI V FAŽANI

S taborniki sem preživela deset dni v Fažani. Tja smo se peljali z vlakom. Po dolgi vožnji smo bili že utrujeni in lačni. Silno smo bili veseli kosila, ki nam ga je pripravila naša prijazna kuharica.

Taborniki smo na prostoru taborniškega odreda Triglavskih jezer iz Bohinjske Bistrice. V hladnem borovem gozdičku so nas že čakali postavljeni šotori. Drugi dan smo v vodi veselo čofotali. To je bilo veselje! Tudi v steklaro smo šli.

V taboru je stal majhen gorenjski kozolec. Tovariš ekonom nam je zanj naredil stol, klopotec in gnezdo s ptičico. Mi pa smo ga okrasili z raznimi cveticami, z gobami in likovnimi izdelki.

Taborniki iz Beograda so nas povabili na večer ob tabornem ognju. Na ta-

borni krst pa so oni prišli k nam. Takrat je bilo zelo zabavno. Kdor je hotel imeti taborniško ime, je moral odgovoriti na dve vprašanji in z usti pobrati žogico iz vode. Posebno smo se nasmejali Stričku, ker ni vedel, kakšno dlako ima bel konj.

Posebno mi je ostal v spominu izlet v Pulo, kjer smo pozdravili tovariša Tita. Množica domačinov, turistov, mornarjev in vojakov mu je veselo ploskala. Osvajali smo tudi večine. Osvajala sem večino gospodarja in ribico.

Vsak dan je bilo toliko zanimivega, da vam vsega ne morem našteti.
JASNA MALOVRH-JAGODA
član taborniškega odreda »Miklavc Franci-Vinko«, Dobrova pri Ljubljani

RAZUMEVANJE IN POMOČ

Problematika »Demonstracijsko eksperimentalnega centra za dnevno varstvo in delovno usposabljanje duševno prizadete mladine« v Ljubljani.

V Ljubljani živi najmanj 650 takih oseb, ki vse življenje dejansko potrebujejo celotno skrb in pozornost. Dosedanje znanstvene raziskave pri nas in v svetu so ugotovile določeno družbeno zakonitost, da je v odnosu na normalno populacijo prebivalstva približno 2,5 odstotka duševno prizadetih ljudi. Od tega jih je ena petina zmerno in težje umsko manj razvitih. Odrasli del te populacije v Ljubljani vključuje v svoj program aktivnosti »Demonstracijsko eksperimentalni center za dnevno varstvo in delovno usposabljanje duševno prizadete mladine« v Ljubljani (DEC).

Sedanje zmogljivosti DEC zagotavljajo le 50 mest za odrasli del populacije zmerno in težje umsko manj razvitih. V DEC je redno zaposlenih le pet delavcev, ki zagotavljajo svojim varovancem dnevno varstvo, delovno usposabljanje, zaposlovanje pod posebnimi pogoji, s pomočjo nekaterih organizacij združenega dela in z lastnim programom. Med delovnimi organizacijami, ki prispevajo k delu zavoda, so: Rog, Žito, Živilski trgi, Totra, Velana, Kartonažna tovarna Ljubljana, Elektrovod, pa tudi nekateri privatni obrtniki. Mladinska knjiga pa je prevzela prodajo izdelkov varovancev DEC. Zavod deloma skrbi tudi za organizacijo prostega časa svojih varovancev, predvsem za rekreacijo, letovanja in zabavo.

DEC je eksterna institucija in stroški na varovanca znašajo okoli 1.070 din na mesec, medtem ko v institucijah zaprtega tipa ti stroški znašajo okoli 3000 dinarjev. Ne glede na občutno nižje stroške predstavlja veliko prednost DEC njegova eksterenost, kar je za družine, kakor tudi za varovance neprimerno ugodneje iz mentalno-higienskih vidikov.

Osnovna naloga DEC v Ljubljani, ki je prva tovrstna ustanova v Jugoslaviji, je v kompleksni obravnavi odraslih zmerno in težje umsko manj razvitih oseb, da bi tako maksimalno ohranjali in še razvijali preostale sposobnosti ter da bi jim čimdalje zagotovili možnost ustreznega mesta v družbi.

V bodoče bo nujno potrebno sistematičneje reševati tako usposabljanje kakor tudi zaposlovanje pod posebnimi pogoji zmerno in težje umsko manj razvitih oseb, predvsem v okviru samoupravnih interesnih skupnosti socialnega skrbstva. Zakon o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju sistematično ureja le usposabljanje duševno prizadetih oseb od predšolskega obdobja do vključitve v delo. Nesistematična in neurejena pa ostaja še vedno skrb za predšolske otroke, ki se ne morejo vključiti v vzgojno-varstvene zavode v celoti in jih je večina prepuščena še vedno družini, neurejene pa so tudi razmere za vključevanje odraslih zmerno in težje umsko manj razvitih oseb v delo pod posebnimi pogoji.

DEC skuša uresničiti tudi pravico obravnavanih oseb do pogojev za zaposlovanje. Že deveto leto se bori za svoj obstoj in uveljavitev ob izredno šibki širši družbeni podpori. Do leta 1982 ima najete prostore v vojašnici Ljube Šerčerja v Ljubljani (adaptirana vojaška kuhinja) in ne zajema niti 10 odstotkov zmerno in težje umsko manj razvitih oseb Ljubljane.

Interesne skupnosti socialnega skrbstva morajo postati dejanski nosilec osnovne odgovornosti za družbeno-ekonomski in socialni položaj DEC, za uresničitev vseh funkcij, ki jih mora DEC opravljati po zakonu o socialnem skrbstvu. Obenem morajo skupnosti socialnega skrbstva programirati družbeni razvoj DEC in program za varstvo in delovno usposabljanje, materialni položaj in drugo za zmerno in težje umsko manj razvite osebe v Ljubljani. Zakonsko bi bilo treba regulirati še nekatera vprašanja, ki se nanašajo na varovance DEC. Zakon o socialnem skrbstvu ureja osnovna vprašanja DEC, njegove posebne funkcije kot posebnega socialnega zavoda. Razčleniti pa bi moral temeljiteje tudi status varovancev po končanem šolanju in usposabljanju ter sistematično urejevati njihovo zaposlovanje pod posebnimi pogoji. Dopolniti bi bilo treba tudi zakon o vzgoji in izobraževanju otrok in mladostnikov, motenih v telesnem in duševnem razvoju, ki bi moral urejati ne le šolsko obdobje, tudi predšolsko obdobje duševno prizadetih otrok. Neurejen je tudi še materialni status srednje duševno prizadetih odraslih ljudi, to pa predvsem zaradi neizvajanja oziroma neupoštevanja zakonskih določil s strani socialnih služb v posameznih občinah.

BORIS ČRNE

ŠOLSKI STENČAS

Do slehernega dijaka sleherni podatek o delu osnovne organizacije ZSMS in šolske skupnosti, so rekli v uredništvu »Strojnika«, glasila dijakov tehniške šole za strojništvo. Zato so pričeli izdajati stensko prilogo Strojnika, in sicer enkrat na teden, ob ponedeljkih.

A. S.

NOV USPEH HORJULSKIH PEVCEV

Čeravno razpeti med raznovrstne dejavnosti in poklice, horjulski pevci že nekaj let vztrajno in prizadevno prodirajo v vrh slovenskega amaterskega zborovskega petja.

To je poleg nastopov na raznih revijah in koncertih potrdil tudi nastop ženskega pevskega zbora PD Horjul na nedavnem tekmovanju pevskih zborov Slovenije »Naša pesem 76« v Mariboru, ki je v hudi konkurenci devetnajstih amaterskih slovenskih zborov zasedel izvrstno trinajsto mesto in prejel bronasto plaketo mesta Maribor.

S to uvrstitvijo, ki je bila spričo izredno strogih tekmovalnih kriterijev še toliko bolj nepričakovana, je bil zbor uvrščen v tretjo kakovostno skupino in je (s 75,19 odstotka zbranih točk) pustil za seboj celo nekaj bolj znanih pevskih zborov, kot so »France Prešeren« iz Kranja, DPD »Svoboda II« iz Trbovelj in »Svoboda« iz Zfeč.

V skladu z določili tekmovanja so horjulske pevke pod vodstvom prof. Albina Weingerla nastopile s tremi skladbami: z obvezno skladbo Radovana Gobca »Na kozlovmu robu« in dvema po prosti izbiri. Kot slednji je zbor izbral Weingerlovo »Pomlad ob morju« in veselo ter poskočno skladbo Zoltana Kodalyja »Turot eszik a cigany«.

Vsekakor uspeh v Mariboru prav gotovo pomeni horjulskemu zboru, kakor tudi zborovskemu petju nasploh — novo moralno spodbudo, obenem pa tudi veliko željo in potrebo po nadaljnjem, še kakovostnejšem petju.

BRANKO VRHOVEC

Ženski pevski zbor PD Horjul

ČESTITKA PO TELEFONU

»...halo, je tam tovarišica dr. Jolanda Lavrenčič, predsednica komisije za kulturo pri KS? Halo, čestitamo ženskemu zboru PD Horjul za bronasto medaljo, ki si jo je prislužil na tekmovanju pevskih zborov v Mariboru.«

DR. LAVRENČIČEVA:

»Kdo je pri telefonu?«

»Zveza kulturno-prosvetnih organizacij... Slišali smo, da je vaš poštvalni zborovodja, profesor Weingerl, zbolel in ni mogel dati intervjuja. Prosimo vas za nekaj podatkov o tem izrednem uspehu ženskega pevskega zbora Horjul, na katerega smo v občini Vič-Rudnik posebej ponosni.«

»Bronaste medalje smo bili zelo veseli, saj je nismo pričakovali. Na prireditvi NAŠA PESEM 76 v mariborski unionski dvorani so sodelovali samo trije ženski zbori in to zbori z dolgoletno tradicijo, me pa smo skupaj komaj pet let in to ne vse, saj so se zboru pridružile nove pevke šele letos. Režim ocenjevanja pa je bil zelo strog.«

ZKPO: »Za tako zahteven repertoar je potrebno veliko vaje. Kdaj in koliko časa ste vadile? Saj ste verjetno večidel gospodinje?«

DR. LAVRENČIČEVA: »(rahel ugovor v glasu) »Nismo samo gospodinje, ampak smo predvsem v službah, povrhu tega pa smo še gospodinje. Vaditi smo začele že pred zaključkom prejšnje sezone, začele smo potem peti takoj v septembru, dvakrat na teden, pred nastopom pa en teden vsak dan.«

ZKPO: »Uspeh je bil torej trdo zaslužen. (Ni se nam zdelo potrebno vprašati, če jim močnejši pevski zbor iz Horjula kaj zavida, saj se vse zravna pri mešanem zboru!)

DR. LAVRENČIČEVA: »Posebej nas je razveselilo pismo Radovana Gobca, ki nam je čestital in bil zadovoljen z izvedbo svoje pesmi »Na kozlovmu robu«, ki smo jo zapele kot obvezno pesem.«

ZKPO: »Pozabili smo vprašati, kakšen je bil odziv v dvorani?«

DR. LAVRENČIČEVA: »Zelo so nam ploskali.«

ZKPO: »Še enkrat vam čestitam! Kje se bomo pa slišali v prihodnje?«

DR. LAVRENČIČEVA: »Nastopile bomo na samostojnem koncertu skupaj z moškim in mešanim zborom, na občinski reviji, kot vsako leto, če bi se nam pa ponudila priložnost, bi gostovanje zelo rade sprejele.«

ZKPO: »Opozorili bomo kulturno-umetniška društva! Na svidenje!«

NAŠI DOSEŽKI 76

Izreden uspeh gledaliških skupin občine Vič-Rudnik

Gledališka komisija pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij mesta Ljubljana je odbrala štiri najuspešnejše gledališke prireditve za tradicionalno srečanje gledaliških skupin mesta Ljubljane, ki je bilo od 18. do 21. novembra. V NAŠE DOSEŽKE 76 so se uvrstile s področja občine Vič-Rudnik kar tri gledališke predstave: »Raztrganci« Mateja Bora v režiji Branka Dobravca in izvedbi KUD POLHOV GRADEC, Cankarjev »Kurent« v dramatisaciji Marjana Beline, ki ga je za PD HORJUL režiral Franci Končan in »Cvetje hvaležno odklanjamo« avtorjev »Barrash — Moora«, režiserja L. Trohe in izvajalcev KUD »France Prešeren« iz TRNOVEGA.

Gledališke skupine so tako spet dokazale, da se zavedajo, da kulturno delo ni le osebna stvar posameznikov, ni samo ljubiteljstvo, ampak da kultura rase iz njihovega dela in zavestne ustvarjalnosti ter povezanosti s kulturnimi ustvarjalci in kulturnih ustanovah. S številnimi gostovanji dokazujejo, da se preko povstvarjalne kulturno-amaterske dejavnosti ohranja in razvija revolucionarna tradicija napred-

nega delavskega gibanja. Pogovori in srečanja ob NAŠIH DOSEŽKIH 76 so prispevali k povezovanju in spoznavanju amaterskih gledališnikov iz različnih delovnih in življenjskih okolij, prispevali so k utrjevanju zavesti, da se kulturno umetniški amaterizem bogati z umetniško, idejno in družbeno vsebino.

J. T.

PESNICA SAŠA VEGRI PRIPOVEDOVALA PRAVLJICE IN BRALA PESMI

Pesmi, ki jih je pesnica Saša Vegri, sicer pa tudi knjižničarka in pripovedovalka pravljic v Pionirski knjižnici, izbrala za otroke, ki so se dan pred referendumom iz vseh vasi in zaselkov Polhograjskih Dolomitov nasuli v staro šolo v Šentjoštu — ni še prej nihče slišal. Prebral jih je samo urednik Mladinske knjige Niko Grafenauer in takoj sklenil, da jih da povezati v Cicibanovo knjižnico z naslovom »Mama pravi, da v očeki glavi«. Knjiga bo v kratkem izšla in nanjo bo, pravi avtorica Saša Vegri, ponosna, otroci iz Šentjošta pa tudi, saj so bili prvi, ki so pesmi slišali. Pa so jim bile očitno tako zelo všeč, da je morala pesnica isto pesem dvakrat prebrati in so ji drugič pomagali še otroci in so potem, ko so odhajali, že sami pri sebi mrmrali:

...očka pravi
da v mamini glavi
se vsaka beseda
na glavo postavi.
Po njeno se bolezen
in sosedo pozdravi.
Po njeno se lahko šal
in prijateljstvo
splete
od glave do pete.

Po lepi navadi, ki daje slutiti, da so tam v bližini zborovodje mladinskih in otroških pevskih zborov z dobrim poslušanjem, so otroci zapeli v zahvalo še venček slovenskih narodnih in partizanskih pesmi. Ivanka Kavčičeva, knjižničarka, je povedala še nekaj besed o samopriskvu in na vprašanje, kako se bodo njihovi starši odločili — so otroci odločno in enoglasno zagrmeli: ZA! ZA! ZA!

OBETAVEN ZAČETEK KULTURNE SEZONE V KRAJEVNI SKUPNOSTI PODPEČ - PRESERJE

Kulturna sekcija pri OO ZSMS Podpeč-Preserje je pripravila proslavo 29. novembra v TOZD Galanterija Podpeč. Recital, ki je bil zelo skrbno sestavljen, saj je obsegal dela Ivana Cankarja, Srečka Kosovela, Kajuha in F. Ellerja, je bil pri poslušalcih zelo toplo sprejet. Mladinci, ki so nastopali, so tudi člani kulturno-umetniškega društva, ki pripravljata za novo sezono celovečerno igrjo, še prej pa namerava prav tako v sodelovanju s TOZD Galanterija pripraviti kulturni program za dedka Mraza. V kinodvorani Svobode pa so priredili skupaj z osnovno šolo Preserje in pevskim zborom KUD Svoboda Podpeč pod vodstvom prof. Ribarovića osrednjo proslavo, ki je doživela buren aplavz v polni dvorani.

»PEVSKI VEČER NA BARJU«

(kjer ne regljajo več samo žabe)

Pod glavnim naslovom je izšla v Ljubljanskem dnevniku izpod peresa Radovana Gobca izčrpna ocena koncerta, ki ga je pripravilo kulturno-prosvetno društvo Barje. Profesor Gobec, neumorni glasbeni snovalec in vzgojitelj s svojo prisotnostjo dviga moralo pevcem in pevkam. Ne ustraši se bolj malo zakurjenih dvoran in ne ustraši se oddaljenih krajev. Pride in posluša, pohvali in čestita, pa tudi svetuje in s svojo strokovno besedo spreminja in odlikuje. Tokrat pa ga je zamislil KPD Barje, da združi pevce iz različnih krajev pod taktirko — zborovodje Mirka Gorenskega, tako navdušila, da je o tem napisal članek, iz katerega povzemamo naslednjo misel: »Nadvse koristna je zamisel o združevanju šibkejših zborov, ki ne morejo pripraviti vsako leto novega samostojnega koncerta. Na ta način pa le pride do koncerta, ki spodbuja k novemu učenju, napredovanju in izpopolnjevanju, hkrati pa dobijo kraji, iz katerih so zbori, s tem, da se zbori selijo iz kraja v kraj, zanimive in pester koncerte.«

In pri tem opredeli potek nastopa takole: »Prebivalci Barja so doživeli v soboto, 20. novembra, v dvorani Zadržnega doma na Barju neobičajen koncert. Pod vodstvom zborovodja — Mirka Gorenskega so nastopili: domači moški zbor (16 pevcov), oktet iz Kostanjevice, ženski zbor »Labod« TOZD Libna — Krško (15 pevk) in Sindikalni moški zbor Viator iz Ljubljane (27 pevcov). Vsak zbor je zapel po štiri

PODRUŽNICA LJUBLJANSKE BANKE ZA BOLJŠE POSLOVANJE Z OBČANI

Številne akcije zlasti spodbujanje občanov k varčevanju zahtevalo od Ljubljanske banke — podružnice Ljubljane vse večje prizadevanje, da čim bolj približajo bančne usluge našim občanom. Zavedamo se, da bomo z organiziranim in kvalitetnim delom pridobili zaupanje občanov. V našem srednjeročnem načrtu pa je naša naloga, da odpremo čim več novih poslovnih prostorov tudi na območju teritorialno zelo obsežne viške občine, saj lahko le z gosto mrežo poslovnih enot nudimo občanom solidne bančne usluge. V začetku leta 1977 bo lahko odprta nova agencija v Trnovem, za občane-varčevalce pa bomo poleg novih enot pripravili še eno novost. Uvedli bomo nov delovni čas, tako bomo povečali število ur za stranke. Naše geslo naj bo, da moramo kot dobri gospodarji varčevati vsi, vedno in pvsod.

ali pet pesmi, nato pa sta zbor vseh moških pevcev (46 pevcov) in nato še zbor vseh pevcev (mešani zbor 61 pevcov) izvajala vsak po tri skladbe. Torej dela, truda in priprav dovolj za enega samega človeka, ki potuje po dvakrat na teden od Ljubljane do Krškega in Kostanjevice na pevske vaje in se razdaja kar štirim pevskim skupinam. Ali je kje še kaj takih tihih in požrtvovalnih zborovodij, ki žrtvujejo ves svoj čas za razvijanje glasbene kulture in glasbeno osveščanje številnih občanov, večinoma brezplačno ali za simbolične honorarje?«

Vprašanje Radovana Gobca bi gotovo ne ostalo brez odgovora. Kajti samo v občini Vič-Rudnik je število zborov poraslo v enem letu za pet zborov — od enajst na šestnajst. Kvaliteto pa prinaša šele do letošnje skupno prizadevanje. Vendarle pa so bili prav prireditelji najpriskrnejše presenečenje. Kljub temu, da jim ni uspelo nabaviti enotnih krojev in čeprav baje, v rahli zadržani zadregi, so zapeli »ubrano« tudi po mnenju profesorja Gobca in ne samo po našem laičnem mnenju, ki bi bilo lahko pristransko in lokalistično. »Simpatičen in koristen je komorni ton Barjanov« je zapisal Radovan Gobec. In tako se je zdelo tudi nam, ki smo v prijetni atmosferi nabito polne dvorane poslušali Stritarjeve »žabe« in ugotovili, da na Barju ne regljajo več samo žabe, ampak so se krajanji začeli zbirati v kulturnem domu, ki postaja središče njihovega življenja — njihova pravica in potreba. Tako je bila tudi naslednja sobota ob premieri »Steze do polnočja« Saše Vuge dvorana polno zasedena, čeprav je bilo občinstvo morebiti tokrat malo bolj zadržano, saj je bilo doslej navajeno komedij, pa jih je resnobna drama v režiji Tončke Melik našla nepripravljene. Predsednik KPD Barje tov. Bregar je bil s predstavo zadovoljen. »Mislim, da jo je občinstvo lepo sprejelo. Veliko težav smo imeli s kostumi. Pa smo se domislili. Telefonirali smo avtorju drame Saši Vugi in ga prosili za pomoč. Prijazon nam je pomagal, dobili smo uniforme in navezali tudi za naprej dobre stike s televizijo. Zdaj pa seveda upamo, da bomo s »Stezo do polnočja« šli na gostovanje. Mi lahko kaj svetujete?«

JASNA TAUFER

PO USTANOVITVI DRUŠTVA OBRNTNIKOV AKTIVNA VLOGA

Ustanovitelji društva obrtnikov, ki so si zadali jasne programske naloge, so pogumno stopili na pot organizacijskega utrjevanja svojega društva in v razmeroma kratkem času dokazali, da društvo ne misli obstajati samo formalno, temveč se namerava vključiti v aktivno življenje in ustvarjanje, kot eden izmed členov široke dejavnosti SZDL. Predvsem pa naj bi društvo postalo most med družbo in njenimi upravnimi organi ter med zasebnimi obrtniki, saj je znano, da je do precejšnjih nesporazumov ravno na tej relaciji prišlo prav zaradi nepovezovanja in hotenjen ali druge strani.

Obstoj društva obrtnikov pa pomeni tudi plodnejše vključevanje v samoupravne institucije, ki jih nudi in garantira nova Ustava in Zakon o združenem delu. Nelogično bi namreč bilo, da panoga malega gospodarstva in obrti, ki predstavlja v naši občini znaten gospodarski potencial, ni vključena v splošne tokove družbenega samoupravljanja in da v njem aktivno ne sodeluje.

Zasebni obrtniki naše občine so se, izpolnjujoč zastavljene programske naloge, takoj vključili v akcijo za pomoč potresnemu območju Posočja in prispevali svoj delež v denarju. Ko pa je potres drugič prizadel Posočje, so viški obrtniki spoznali, da sama pomoč v denarju ni dovolj. Zato so poslali na svoje stroške posebno ekipo 8 avtomobilov in tovornjaki-prekucniki, ki so v solidarnostni akciji opravili 274 delovnih ur v skupni vrednosti 43.840 N din.

S to akcijo pa prizadevanja zasebnih obrtnikov za učinkovito pomoč Posočju še niso zaključena. Po dogovoru s štabom za obnovitev potresnega območja bodo obrtniki vseh gradbenih strok prevzeli seznajajo in obnovo večje zgradbe na tem področju. Sredstva v ta namen se že zbirajo in moramo ugotoviti, da zasebni obrtniki z velikim razumevanjem prispevajo delež za skupno financiranje gradnje v Posočju. Seveda je delo društva še bolj razvejano, toda zaradi skopo odmerjenega prostora zaenkrat le toliko. V bodoče bomo našo javnost z delovanjem društva obrtnikov naše občane vedno seznanjali, ker ne bi bilo pravično, da trud in požrtvovalno delo ostaneta anonimna!

KDAJ ZAČETI?

Trenerji, telesno vzgojni delavci in tudi starši se pogosto sprašujejo, s katerim letom je otrok sposoben za redno športno vadbo brez kasnejših posledic. Znano je, da je potrebno za doseg vrhunskih rezultatov 6 do 10 let načrtno vadbe v določeni športni panogi. Če upoštevamo, da je doba športne zrelosti med 18 in 23 letom, vidimo, da morajo mladi športniki začeti z specializirano vadbo že zelo zgodaj. V letih pubertete in pred njo pa predstavlja splošna telesna vzgoja osnovni element za pravilen nadaljnji razvoj. Vsaka prezgodnja specializacija lahko povzroči pri otroku nepopravljive posledice. Strokovnjaki so ugotovili, da mladina z gibalnimi izkušnjami iz prejšnjih let laže in s tem popolneje oblikuje ekonomično gibanje v predpubertetnem obdobju in naglo osvaja nova gibanja tudi kasneje. Zato lahko trdimo, da se gibalne izkušnje prvih let šolanja temelj za vse nadaljnje športno delo v letih učenja.

Tudi v letih, ko otrok vedno bolj zavestno namenja svoj prosti čas za določeno športno panogo, ne smemo pozabiti na potrebo po splošni telesni vadbi. Kot primer lahko pogledamo v SZ, kjer pri mladini do 14. leta znaša obseg specializirane vadbe največ 40% celotnega časovnega fonda, od 14. do 16. leta 60% in šele od tega leta dalje približno 80%. Pri tem niso upoštevane vadbene ure, ki jih imajo otroci v šoli. Tako znaša dejanski odstotek splošne vadbe nekoliko več. Počasno naraščanje procenta specializirane vadbe nam lepo kaže pomembnost splošne vadbe. Prav tako so strokovnjaki razporedili športe v tri skupine. V prvi so športi, ki zahtevajo predvsem dovršenost in preciznost gibanja, ki pa niso zahtevni niti v pogledu dolgotrajnosti, niti napore vadbe. To so na primer skoki v vodo, umetnostno drsanje, skoki na smučeh in podobno. Specialna vadba mora pričeti pred 11. letom. V drugi skupini so športi, ki zahtevajo hitrost in moč, vendar je trajanje naporov kratko. Sem spadajo: kratki teki, skoki, igre z žogo, meti in podobno. Primerna starost za začetek znaša približno 14 let. V tretjo skupino pa sodijo športi, ki zahtevajo skrajne napore v moči in vzdržljivosti. To so teki na dolge proge, težka atletika in podobno. Primerna leta za začetek so blizu polnoletnosti. Ta razdelitev je le orientacijska in se je ne moremo popolnoma držati. Znano je, da postajajo nekateri športi izrazita domena zelo mladih športnikov. Taka panoga je na primer orodna telovadba in plavanje, kjer dosegajo športniki in športnice odlične rezultate že okoli 15. leta. Razlike nastajajo tudi med spoloma, kajti dekleta hitreje dozori kot fantje in so preje sposobna za redno vadbo na treningih.

Kljub vsem dosežanim spoznanjem medicinskih in športnih strokovnjakov ostane še vedno odprtih mnogo vprašanj. Vsi se zavedamo, da je potrebno za doseg vrhunskih rezultatov začeti že zelo zgodaj, zavedamo pa se tudi negativnih posledic zgodnje specializacije. Kot pri mnogih stvareh bi kazalo pri tem problemu pomisliti na otroka kot človeka in ne na otroka športnika, ki se bo kital z odličnimi rezultati, priznanji in odlikovanji. Zavedati se moramo, da nihče ne ostane športnik vrhunškega razreda do starosti, temveč da je to le neko lepo obdobje v mladosti. Zato bi se morali starši in športni delavci početno zamisliti, ko peljejo 8-letnega otroka na vsakodnevni trening.

PRVENSTVO OBČINE V KEGLJANJU

V odlični organizaciji OOS Komunalnega podjetja Vič, se je končalo Občinsko prvenstvo v kegljanju. Športni boji so se bili 19. in 20. novembra na kegljišču pri Jamniku na Vrhovcih. Prireditelje je prijetno presenetilo veliko število ekip, saj se je prijavilo kar 36 moštev s 196 tekmovalci in tekmovalkami. Doseženi so bili naslednji rezultati: Ženske: ekipno — Utensilija, Zavod za urej. stav. zemlj., TVD Partizan Vič II in ... Posameznice: Prezelj (SOB Vič-

PROSTOVOLJNO DELO — POT DO USPEHA

Kaj storiti s prostovoljnimi delavci, ki ga je že načel zob časa? Je bila nekaj časa najaktualnejša tema pogovorov gasilcev v Vnanjih goricah. Odgovor je bil seveda preprost, saj je ostala samo ena možnost — adaptacija, ki naj zajema zgraditev novih sanitarij v obliki prizidka ter prekritje strehe gasilskega doma. Vse to smo si člani zastavili kot nalogo že v spomladanskem času z upanjem, da bodo goba dela končana še pred zimo.

Z vsvo resnostjo smo poprijeli za delo, najprej pa uredili vse potrebno v zvezi z dokumentacijo, dobili gradbeni materi al in pričeli za gradnjo. Pomagali so nam vsi prebivalci našega kraja, nekateri celo s prek 100 urami prostovoljnega dela.

Danes lahko rečemo, da smo dosegli to, kar smo želeli. Gasilski dom s prizidkom v Vnanjih goricah ima novo streho. Z deli bomo nadaljevali spomladi in jih dokončno zaključili ob 80-letnici obstoja našega gasilskega društva. Naša želja je, da v prihodnjem letu realiziramo zadane si naloge, krajanom pa se zahvaljujemo za pomoč in jim želimo SREČNO NOVO LETO 1977!

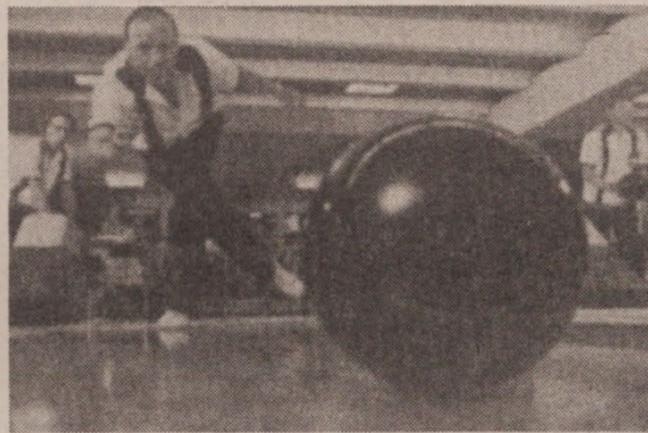
GASILSKO DRUŠTVO VNaNJE GORICE

VAJA CIVILNE ZAŠČITE V NOTRANJH GORICAH

Odred civilne zaščite v KS Notranje Gorice—Plešivica je vsekakor med aktivnimi. 14. novembra je izvedel že druge vaje v letošnjem letu.

Ob 5. uri zjutraj so kurirji že zleteli po terenu, sestal se je štab civilne zaščite kateri je takoj razpravljal o poteku vaj. Na vzhodnem delu območja naše krajevne skupnosti se pojavijo tri žarišča požarov in to »Zabnica« kjer gori gospodarsko poslopje in stanovanjska hiša, tam je tudi 5 ranjenec. V istem trenutku

Rudnik), Adamič (TVD Partizan Vič), Kastelic (Utensilija) ... Moški pa so si priborili naslednja mesta: Ekipno: KS Vrhovci, Utensilija, SGP Grosuplje II, Iskra Horjul, ... Posamezniki: Nikolič (IBE), Zdešar (KS Vrhovci), Ambrož (Utensilija) ... Če pogledamo število udeležencev, lahko zlahka ugotovimo, da zanimanje za to športno panogo v naši občini hitro raste. Najboljše ekipe in posamezniki so pokazali veliko znanja in telesne pripravljenosti, kar je predvsem stvar rednega treninga. Nekoliko manj pa je razveseljiv podatek, da se na vsa športno rekreativna tekmovanja v naši občini prijavi skoraj vedno eni in isti ljudje. Če primerjamo sezname prijavljenih ekip na tem tekmovanju z drugimi, lahko opazimo, da so v glavnem vedno isti športniki. Le ti sicer za svoje uspehe in marljivo delo zaslužijo vse priznanje, toda na njih je tudi širjenje športne miselnosti med sodelavci. Zlasti pogrešamo ekipe iz posameznih krajevnih skupnosti, saj je na tem tekmovanju sodelovala le ena, ki pa je sicer bila med ekipami najboljša. Le s skupnimi močmi dosedanjih udeležencev in drugih športnih delavcev lahko dosežemo še večje zanimanje za rekreacijsko športna tekmovanja.

OBČINSKO PRVENSTVO OSNOVNIH ŠOL V NAMIZNEM TENISU

V četrtek, 2. 12. 1976 ob 13.30 je bilo na osnovni šoli Polhov Gradec v organizaciji TKS Vič-Rudnik in osnovne šole Polhov Gradec ter ob pomoči NTK Olimpija občinsko prvenstvo osnovnih šol v namiznem tenisu. Prvenstva se je udeležilo 50 mlajših in starejših pionirjev.

Rezultati: mlajše pionirke: 1. Monika Reflak OŠ Trnovo, 2. Erika Repovž OŠ Trnovo, 3. Ramona Oltra OŠ Trnovo.

Mlajši pionirji: 1. Matjaž Šteblaj OŠ Trnovo, 2. Janez Gruden OŠ Velike Lašče, 3. Marko Tijanič OŠ Trnovo.

Starejše pionirke: 1. Žužek Vesna OŠ Velike Lašče, 2. Andreja Grebenc OŠ Velike Lašče, 3. Saša Kranjc OŠ Trnovo.

Starejši pionirji: 1. Vojko Podlogar OŠ Polhov Gradec, 2. Sandi Koprivec OŠ Polhov Gradec, 3. Darko Peterlin OŠ Velike Lašče.

Prvenstvo je pokazalo, da najboljši namizni tenis igrajo na osnovnih šolah Trnovo in Velike Lašče, pri starejših pionirjih pa so bili zelo uspešni tudi pionirji osnovne šole Polhov Gradec.

NOVICE

TKS Vič-Rudnik in SD Rajko Skapin organizirata v počastitev dneva JLA občinsko prvenstvo osnovnih šol z zračno puško. Tekmovanje bo v ponedeljek, dne 20. 12. 1976, ob 15.30 na strelišču SD Rajko Skapin, Rožna dolina, blok V, klet.

SMUČALI SE BOSTE S POPUSTOM!

Smučarska zveza Slovenije je za novo zimsko sezono 1976-77 pripravila nove članske izkaznice. Vsak član katerekoli osnovne organizacije (Smučarskega kluba) v Sloveniji bo imel z novo člansko izkaznico vrsto ugodnosti: — 10% popusta pri enkratnem letnem nakupu smučarske opreme — imel bo popust na žičnicah — bo nezgodno zavarovan za vso smučarsko sezono.

Samoupravni sporazum o posebnih ugodnostih, ki jih bodo nudili proizvajalci in prodajalci smučarske opreme, turistične in prometne organizacije v Sloveniji, je podpisalo večina teh organizacij.

Pogoj pridobitve teh ugodnosti je vpis v članstvo SZS oziroma SMUČARSKI KLUB. Višina letne članarine:

1. Za člane SK starejše od 15 let — 150 din
 2. Za člane mlajše od 15 let (rojene do 30. 6. 1961) — 60 din
- Za ilustracijo naj navedemo, kaj pomeni npr. 150 din letne članarine v primerjavi s popustom: — samo pri nakupu kvalitetnih smuča naše proizvodnje pomeni 10% popusta 240 din, da o drugi opremi, ki jo s posebnimi kuponji, ki jih dobite z izkaznico lahko nabavite, da o vozovnicah na žičnicah in zavarovanju ne govorimo.
- Zbrana finančna sredstva s povečanjem števila članstva pomenijo SMUČARSKEMU KLUBU izboljšanje materialnih pogojev pri izvedbi programa za povečanje množičnosti v rekreativnem smučanju ter izboljšanje kvalitete tekmovalnega smučarskega športa, Smučarska zveza Slovenije pa pridobljena finančna sredstva porabi izključno za razvoj in napredek vrhunskih tekmovalcev in tekmovalk.
- V Smučarskem klubu Brdo je vpis vsak torek in petek od 18. do 20. ure v domu družbenih organizacij na Brdu, kjer prejmete člansko izkaznico in klubsko značko (prinesite 1 sliko velikosti 3 x 4 cm).

PROBLEM ZAPOLNITVE PROSTEGA ČASA

Casi so se spremenili. Delovni človek ima vedno več prostega časa, ki ga porabi v različne namene. Narašča zanimanje za razne konjičke in dopolnilna razvedrila, znatno pa se je med zaposlenimi povečalo zanimanje za športno rekreacijo. Dejavniki, kot so tehnizacija in urbanizacija družbe, nagel industrijski razvoj in stopnja standarda vedno bolj in bolj potiskajo človeka v delovno (fizično) pasivnost. Prosti čas je postal pereč problem tudi zato, ker avtomatizacija in sodobna urbanizacija prodira vedno bolj v domače intimno okolje. Ob vsem tem pa se je človek znašel v nezavidljivem položaju. Povečal se je sicer življenjski standard, revolucionarno je spremenil pogoje dela in življenja, ni pa uspel spremeniti sebe in svoje biološke, duševne ter družbene navade. To pomeni, da tudi moderni človek urbanizacije, tehnizacije in avtomatizacije potrebuje za svojo biološko eksistenco naravne faktorje: zrak, vodo, sonce, gibanje v naravi, naravno prehrano in drugo. Veliko teh potreb lahko sodobni človek zadovolji z redno in organizirano športno rekreacijo preko celega leta. Vsak letni čas nudi pogoje za določeno športno panogo, saj si le s težavo lahko zamislimo brez zimskega veselja na snegu in poleti ob vodi. Pomembne vloge rekreativne dejavnosti se zavedajo v veliki meri tudi za to poklicani športni delavci v športnih aktivih in TKS. Zato je povsod v vedno večji meri poskrbljeno za športno rekreativno dejavnost čim večjega števila zaposlenih.

Tudi v naši občini ne zaostajamo za temi težnjami. Organizirana je vrsta dejavnosti športnega značaja, z namenom, da se k rekreaciji pritegne čim večje število občanov. Organizirano je rekreativno plavanje, na voljo so TRIM kabineti in TRIM steze, organizirana je skupna priprava na smučarsko sezono in še druge dejavnosti športne rekreacije. Zlasti bi ponovno opozorili občane na možnost redne telesne vadbe v telovadnicah TVD Partizan Trnovo in TVD Partizan Vič.

Prvi ima organizirano splošno vadbo za odrasle ob sredah od 19. do 20. ure. Temu sledi rekreativna članska košarka. Na Viču pa imajo članice vadbo ponedeljek in četrtek od 20.30 do 21.30, moški pa ob istem času v torek in petek. Ob sredah pa so mešano od 16.30 do 19. Dosedanji redni udeleženci z veseljem pričakujejo nove člane. Ne odlašajte na jutri, pričnite danes!

ŠPORTNE DROBTINICE

Na prvenstvu osnovnih šol v košarki, ki ga je organiziral KK Slovan, so se dobro odrezali tudi učenci OŠ O. Kovačič. Z dobro igro na turnirju so zasedli drugo mesto in s tem ponovno dokazali, da košarkarska tradicija te šole ne bo splahnela. Dobro vodstvo.

Čeprav se pričinja smučarska sezona, plavalci PK Ljubljane ne mirujejo. Med prazniki ob 28. novembru je del tekmovalcev nastopil na mednarodnem tekmovanju v Gradcu, drugi del pa je po štiridnevnih pripravah v Lipici pomeril svoje moči z vrstniki iz drugih slovenskih klubov. Preizkus moči nikoli ne škodi.

V naši občini smo letošnje leto dobili tudi državnega prvaka v avtomobilizmu. Prvo mesto ob koncu tekmovanja je zasedel Miha Simončič v razredu do 785 ccm. Z uspešnimi nastopi na rally tekmovanjih po vsej Jugoslaviji je na koncu zaslužen slavi. Čestitamo!

Končan je jesenski del nogometnega tekmovanja na področju TNZ Ljubljane. V ljubljanski ligi so nastopali tudi predstavniki naše občine in zasedli naslednja mesta: S. Krim, 9. Podpeč-Preserje. Med mladinci pa so bili na lestvici višje uvrščeni nogometaši Podpeč-Preserje in za njim NK Krim. Uspešna pomladanska sezona?

Na ogorčeno pritožbo člana ekipe TKS na orientacijskem teku v Medvodah tovariša Černoša, da je uspeh ekipe znan in da jih ni ovirala megla, se iskreno opravičujem. Ekipa je zasedla 41. mesto. Upam, da bo noga ostala tako nezlomljena!

VESELO V NOVO LETO

V Notranjih goricah se že vneto pripravljamo na zaključek starega leta. Najmlajše bo obiskal dedek Mraz, za najstarejše pa bo »pogostitev starčkov«. Tako je poskrbljeno za dve generaciji, kaj pa ostali?

Vsako leto je v dvorani združnega doma silvestrovanje. Organizator letošnje prireditve bo naše Gasilsko društvo, ki bo po svojih močeh poskrbelo za kar najplešnejše slovo od starega leta. Izkupiček bo namenjen popravilu gasilskega doma.

Zato vabimo vse krajanje, da se v čimvečjem številu udeležijo noveletnega praznovanja, v novem letu pa jim želimo mnogo zdravja in osebne sreče z željo, da še vnaprej tako tesno sodelujejo z nami!

Gasilsko društvo Notranje gorice-Plešivica

POJASNILO

Bralcem glasila kot tudi viški občanki, ki nam je poslala prispevek pod naslovom »Še beseda o Večni poti in živalskem vrtu«, smo dolžni pojasniti, da je v omenjenem prispevku, ki je bil objavljen v zadnji številki našega glasila, prišlo do neljubve napake. Med stavljenjem se je vrnilo več napak, ki jih sedaj popravljamo. V drugem odstavku mora biti izpuščeno besedilo v oklepaju, v tretjem odstavku pa se besedilo glasi v šesti vrsti: Torej morda kure, občasno piščančki, domači zajčki, petelini, ki jih imajo otroci tako radi in jih poznajo iz pravljic. ... pravilno pa se mora glasiti tudi kolesej in ne kolesej!

ZIMSKA SLUŽBA

V zimskem obdobju ovirata cestni promet sneg in poledica. Dokler na novo zapadli sneg ne doseže večje debeline kot 15 cm, ne pomeni v ravninskih predelih posebne zapreke za promet, nasprotno pa postane lahko na strmih klanjih resna ovira za motorna vozila, če niso opremljena z verigami.

Zastoji v prometu na račun zimske službe povzročajo veliko škodo za gospodarstvo in s tem izpad narodnega dohodka. Prav tako je lahko nepravčasna in neučinkovita zimska služba vzrok za težke prometne nesreče z veliko gmotno škodo ali celo s človeškimi žrtvami. Zaradi tega ima cestno-vzdrževalna služba nalogo, da vzdržuje na cestah tudi pozimi stanje, ki zagotavlja nemoteno razvijanje prometa.

Za smotno in ekonomsko delo pozimi je potrebna dobro pripravljena organizacija, ki vsakega delavca poimensko zavezuje dolžnosti. Z naglim razvojem gospodarstva in s tem v zvezi zlasti še cestnega, je tudi zahtevnost zimske službe iz leta v leto večja. Pred 10 leti je bila še večina cest na izven področjih pluzena s konjskimi vpregami in plugi, ki so jih prebivalci posameznih vasi napravili sami. V mnogih primerih so prebivalci tudi na lastne stroške pluzili posamezne odseke cest, medtem ko danes zahtevajo to od družbe — občine, kolikor pa se vključijo v zimsko službo, zahtevajo primerno plačilo.

Zimska služba postaja zaradi tega vse dražja, še posebno v zadnjem času, ko praktično ni več zaselka ali vasi, kjer ne bi imeli vsaj eno motorno vozilo, ki mora vsak čas priti do zdravnika, trgovine, pošte itd. V primerih večjih padavin pa prav zaradi neprimerno ozkih cest te po večkratnem pluzenju postanejo preozke in jih je treba razširiti, največkrat s težko gradbeno mehanizacijo, ker čelni plugi tega ne zmorejo, to pa zahteva zopet dodatna finančna sredstva.

Odstranjevanje snega na lokalnih in cestah s čelnimi ali vlečnimi plugi se opravlja na vseh imenovanih ulicah in cestah, katerih širina in utrditev ustreza tehničnim pogojem pluzenja z delovnimi sredstvi izvajalca do debeline 30 cm snega. V primeru, da v roku 24 ur zapade več snežnih padavin, se celotna mehanizacija preusmeri na pluzenje cest ter ulic po katerih poteka javni potniški promet (mestni in primestni), nato sledijo tranzitne ceste, važnejše dovozne ceste iz strnjenih naselij in ceste, ki povezujejo prehrabene centre, bolnice, reševalne postaje itd. Vse ostale ulice in ceste se očistijo po prenehanju padavin večjega obsega v najkrajšem možnem času. Sicer pa se na mestnem območju praviloma prične pluzenje, ko zapade 5 cm snega in ko še sneži, na izvenmestnem območju pa pri 15 cm in ko še sneži.

Zimsko službo na območju mesta Ljubljane vodi in organizira mestni štab.

Medsebojni odnosi med SML in odgovornim izvajalcem se vsako leto urejajo s pogodbo, tako kot je urejeno za druge kolektivne komunalne storitve. Pravna podlaga za ureditev medsebojnih odnosov pa je odlok o ureditvi zimske službe v Ljubljani. Mestni štab zimske službe je poseben stalni organ SML oziroma IS. Tajniške posle zanj opravlja oddelek za komunalne in stanovanjske zadeve, gospodarstvo in promet, sestavljajo pa ga ustrezne službe po službeni dolžnosti.

Navedena organizacija velja za mestno območje (po GUP), katerega naročnik in plačnik del je Skupščina mesta Ljubljane. Na izvenmestnih območjih občin so ti odnosi urejeni pogodbeno med izvajalci del in posameznimi občinami, ki so tudi plačniki del.

Na našem območju zimske službe v sodelovanju s podrejenimi delavci ter nadzornimi in inšpekcijskimi organi usklajuje celotno delo v zimski službi. Med delom in po končanem delu skupaj z nadzornim organom ugotavlja obseg in kakovost del, pomanjkljivosti in predlogi pa se vpišejo v gradbeni dnevnik obojestransko.

Organizacijo zimske službe je potrebno vsako leto dopolnjevati in prilagajati tehnološkemu napredku.

Delo z uvedbo mehanizacije je opravljeno hitreje, vendar se na začetku srečujemo z večjimi stroški in z navidezno dražjimi storitvami.

Prav pri tem pa so bili s pomočjo Zavoda za analize in cene določeni tako imenovani »fiksni stroški«. To so stroški, ki jih imajo posamezne delovne organizacije z zimsko službo, ne glede ali je sneg ali ga ni. To so npr. specialni stroji, ki so uporabni samo pozimi — plugi krece, posipalci ipd.

Veliko vlogo pri uspešnem izreševanju zimske službe ima tudi poročevalska služba. Izvajalci zimske akcije morajo imeti vseskozi jasno sliko o stanju cest, da lahko v primeru potrebe ukrenejo vse potrebno za hitro odstranjevanje ovir in za obveščanje javnosti.

Prva dolžnost po končani zimi je proučitev vseh napak, ki so se dogajale v času zimske akcije. Kritično je potrebno pregledati delo ter na ta način zbrati izkušnje, ki bodo služile pri naslednjih zimskih obdobjih.

ALOJZ ČEPON

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA PRI MESTNI KONFERENCI SZDL LJUBLJANA KOMENSKEGA 7 RAZPISUJE ZA LETO 1977

80 SREBRNIH PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE,

ki jih bomo podelili za območje ljubljanskih občin ob obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda — 27. aprila 1977.

Priznanja bomo podelili posameznikom in organizacijam na območju mesta Ljubljane za dosežke trajnejše vrednosti v družbenopolitični dejavnosti, razvijanju samoupravnih odnosov in uveljavljanju revolucionarnih tradicij Osvobodilne fronte.

Žirija bo predvsem upoštevala delovne ljudi, občane in njihove organizacije, ki so se posebno izkazali in so še dejavni pri uresničevanju idejnopolitičnih nalog SZDL, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, organizacijah združenega dela, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih, še posebej pa pri socialistični vzgoji mladine. Pri tem bomo upoštevali tudi mlajše družbenopolitične delavce. Izbrali bomo zlasti tiste, ki za svoje družbenopolitično delo še niso dobili pomembnejših družbenih priznanj, odlikovanj in nagrad.

Predloge za srebrna PRIZNANJA OF naj pošljejo predlagatelji (družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela, društva in drugi družbeni dejavniki) komisijam za podeljevanje Priznanj OF pri občinskih konferencah SZDL oziroma mestni žiriji najkasneje do 15. januarja 1977.

Kasnejših predlogov žirija ne bo mogla upoštevati v letu 1977.

Žirija za podeljevanje Priznanj OF pri Mestni konferenci SZDL Ljubljane Komenskega 7

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Ob novoletni križanki razpisujemo tri enakovredne nagrade po 400,00 din, ki jih bomo izrebal izmed pravih rešitev — Rešitve pošljite do 5. januarja na naslov: »Naša komuna« Trg MDB 7/1 z oznako »novoletna križanka« — Imena nagrajencev bomo objavili v januarški številki.

SREDNJEVEŠKI POTUJOČI PEVEC			DINASTIJA	IGRALEC SHARIF	ROKOMETNAŠKA TORTI	OSEBNI ZAIMEK	OBLIKA CVETA	TONE PAVČEK	OSCAR ISAAC	SEŠTEVEK	JETRNA KLOBASA	EMILIJAN CEVC	
DEL LJUBLJANE V CENTRU													
PISEC ROMANOV													
BRCA, SUNEK								PLAT	OTON TORKAR			BOJAZEN	
SLAVKO NOVAK	VARNOSTNO OBVEŠČEVAL SLUŽBA (KRATICA)	GRŠKI BOG VOJNE	DROG V KOZOLCU	ŠAHIST IVKOV		VARNOSTNI SVET					MOČVIRSKA RASTLINA		
INTRIGANT				ALIDA VALLI		NATRIJ	LUČAJ				STAR SLOVAN		
MESTO NA PORTUGALSKEM				DINAR			STRNIŠČE				IRIDIJ		
RASTLINA, KI SLUŽI KOT ZAČIMBA				DESNI PRITOK SAVE			MOČVIRSKA PTICA				HOMERJEV EP		
NOVO MESTO	NE MLADA PLIN BREZ BARVE IN VONJA					ZIMSKI POJAV NA DREVJU					ITALIJAN (ZANIČLJ.)		
VZKLIK NA BIKO-BORBAH		ALUMINIJ			ANGLEŠKO Ž. IME	ŽELEZOV OKSID	LANTAN ZNAČILNI PREDSTAVNIK		RISBA: C. KOVAČIČ	UROŠ IPAVEC LOVSKI PES		SATOVJE	GLAS TROBENTE
UGOVOR, PREPOVED				LEPENKA					LISTNATO DREVO				
VELIKO SREČE PRI REŠEVANJU	JEZERO IN DRŽAVA V AFRIKI								NAVIGACIJSKA NAPRAVA				
	PRITOK UNE			STREHA NAD ODPRTIM OGNJIŠČEM				SESTAVIL: JOC	LIVADA				